

DEPARTMENT DE MÚSICA:

www.musicivera.wordpress.com

www.elmusicaldelbarrio.blogspot.com

e-mail: musicivera@iesbc.es

NOMS I COGNOMS _____ GRUP: _____

e-mail alumne _____

ÍNDIX

1.	Portada	1
2.	Criteris de qualificació	3
3.	Decàleg del percussionista	5
4.	Continguts teòrics	7
4.1.	Qualitats del so	8
4.2.	Llenguatge musical	16
4.3.	Els instruments de l'aula i la veu	24
4.4.	Els instruments de l'orquestra	28
4.5.	Els elements de la música	31
4.6.	L'organització de la música	33
5.	Continguts pràctics	37
5.1.	Lectura de notes	38
5.2.	Lectura de ritmes	47
5.3.	Bateria	59
5.4.	Teclat	71
6.	Comentari d'una cançó	92
7.	Breu història de la música	93
8.	Full de ritmes	94
9.	Full de pentagrames	95
10.	Fulls en blanc	99
11.	Papelòfons i guia midis	105

DEPARTAMENT DE MÚSICA ESO I BATXILLERAT

<p>A. EN EL TREBALL A CLASSE (30%)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● CONCIÈNCIA I EXPRESSIONS CULTURALS (CEC) <ul style="list-style-type: none"> ○ PRÀCTIC (10%) <ul style="list-style-type: none"> ● Treball de teclat ● Treball de bateria ● Treball de percussió ● Moviment i dansa ● Audicions ○ TEÒRIC (10%) <ul style="list-style-type: none"> ● Treball de notes ● Treball de ritmes (CMCT) ● Aprenentatge de llenguatge musical i terminologia necessària: dossier ○ TREBALLS (10%) <ul style="list-style-type: none"> ● Complix amb la data de lliurament (CAA) ● Utiliza un vocabulari clar i adequat (CCL) ● Cuida l'ortografia (CCL) ● S'expressa amb correcció amb la llengua de l'aula (CCL) ● Continguts adequats ● COMPETÈNCIA EN COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA (CCL) <ul style="list-style-type: none"> ○ Fa ús de la llengua a la que es treballa a l'aula de forma oral i escrita ● SENTIT D'INICIATIVA I ESPERIT EMPRENEDOR (SIEE) <ul style="list-style-type: none"> ○ Aportació d'idees i col·laboració en la planificació, organització, desenvolupament i muntatge del concert i musical. 	<p>B. EN LES PROVES A CLASSE (50%)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● CONCIÈNCIA I EXPRESSIONS CULTURALS (CEC) <ul style="list-style-type: none"> ○ GRUPALS I INDIVIDUALS (20%) <ul style="list-style-type: none"> ● Treball i aprenentatge individual de les partitures (CAA) ● Interpretació de les partitures en grup diàriament (CSC) ● Interpretació de danses ○ TEÒRICS ORALS (15%) <ul style="list-style-type: none"> ● Notes i ritmes ○ ESCRITS (15%) <ul style="list-style-type: none"> ● Treballs ● Examens ● COMPETÈNCIA DIGITAL (CD) <ul style="list-style-type: none"> ○ Format i forma del treballs ○ Plataforma google ○ Editor partituras ○ Fa els treballs sol·licitats ● COMPETÈNCIA APRENDRE A APRENDRE (CAA) <ul style="list-style-type: none"> ○ Aplicar coneixements i resoldre problemes. 	<p>C. ACTITUD POSSITIVA (20%)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● COMPETÈNCIA SOCIAL I CÍVICA (CSC) <ul style="list-style-type: none"> ○ Normes de centre i d'aula ○ Normes d'educació social ○ respecta les interpretacions dels altres ○ Ajuda i col·laboració amb els companys i professors ○ Participar en les activitats extraescolars (CEC) ● COMPETÈNCIA APRENDRE A APRENDRE (CAA) <ul style="list-style-type: none"> ○ Fa les activitats i exercicis encomanats pràctics i teòrics ○ Porta el material (dossier i carrilló) i les partitures a l'aula de música ○ Cuida el material de l'aula ○ Responsable d'aula
<p>D. EN EL CONCERT: EXAM FINAL (20%)</p>		
<ul style="list-style-type: none"> ● CONCIÈNCIA I EXPRESSIONS CULTURALS (CEC) <ul style="list-style-type: none"> ○ Conèixer com ser un bon oient i bon intèrpret ○ Conèixer i participar en la organització i event musical ● COMPETÈNCIA SOCIAL I CÍVICA (CSC) <ul style="list-style-type: none"> ○ Respectar les interpretacions dels companys ○ Aprendre a estar en una sala de concerts tant com a intèrpret com a oient. 	<ul style="list-style-type: none"> ● SENTIT D'INICIATIVA I ESPERIT EMPRENEDOR (SIEE) <ul style="list-style-type: none"> ○ Afrontar problemes que pogueren sorgir, buscar sol·lucions creatives i aprendre dels errors comesos. 	<ul style="list-style-type: none"> ● COMPETÈNCIA APRENDRE A APRENDRE (CAA) <ul style="list-style-type: none"> ○ Adquisició de confiança en sí mateix de cara al concert final i el musical.

DEPARTAMENT DE MÚSICA

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ DEPARTAMENT DE MÚSICA

Els criteris de qualificació de Música són els següents:

PERCENTATGES AVALUACIÓ 1a, 2a I 3a:

- **CONTINGUTS: 80 %**
 - EN EL TREBALL A CLASSE (30%): **A**
 - EN LES PROVES A CLASSE (50%): **B**
- **ACTITUD POSSITIVA: 20 %: C**

PERCENTATGES AVALUACIÓ FINAL

- **1ª AVALUACIÓ: 10 %**
- **2a AVALUACIÓ: 20 %**
- **3a AVALUACIÓ: 50 %**
- **CONCERT: 20 %: D**

ANOTACIONS IMPORTANTS

- És **OBLIGATORI** participar en els concerts musicals i activitats de l'aula.
- Les proves escrites i treballs són obligatòries en el format exigít pel departament.
- Tot l'alumnat ha de traure un 5 en la pràctica de **NOTES MUSICALS, RITMES i INTERPRETACIÓ DE PARTITURES** per poder fer mitja global.
- En cas de no realitzar el concert final per motius excepcionals i/o qualsevol prova necessària per poder fer l'avaluació el Departament podrà determinar com fer la ponderació adequada per beneficiar al grup sencer.

- Correu electrònic: musicivera@iesbc.es
- Blogs del departament per a més informació:
 - www.musicivera.wordpress.com
 - www.elmusicaldelbarrio.blogspot.com

DECÀLEG DEL PERCUSSIONISTA

1. Posar els peus, genolls, cames, músculs, coll, cap i braços de manera relaxada, però en equilibri
2. El cap cap al front però mirant les làmines
3. Agarrar les baquetes amb suavitat
4. Pujar les baquetes sense superar un àngul de 90°
5. La palma de la mà quedarà paral·lela a terra
6. La monyica ha d'estar flexible per a percutir
7. Situar les baquetes prop de les làmines
8. Percudir en el centre de la làmina
9. El colp es realitzarà amb rebot amb el punt de partida
10. Utilitzar les dues baquetes alternàndo-les i moderant la intensitat

ASSAIG EN GRUP

11. L'hàbitat natural de la música és el silenci
12. Relaxa't per a concentrar-te millor
13. Presta atenció a les indicacions del Director/Professor
14. Assaja per frases i per veu: primer el ritme, després les notes i per últim en l'instrument
15. Repeteix per compasos fins que tingues la frase i després treballarem tots junts fins que ho pogam fer al temps i sense dificultat
16. Llig la partitura atentament amb totes les seues indicacions de tempo, intensitat, textura i expressió
17. Escolta les altres veus mentres toques
18. Realitzaràs una millor interpretació si comprens l'obra, l'analitges i realitges un comentari
19. L'assaig general és una preparació per al concert
20. Al finalitzar l'assaig col·loca les baquetes en el seu lloc
21. Tin cura del material de l'aula com si fóra teu
22. Gaudeix de la interpretació

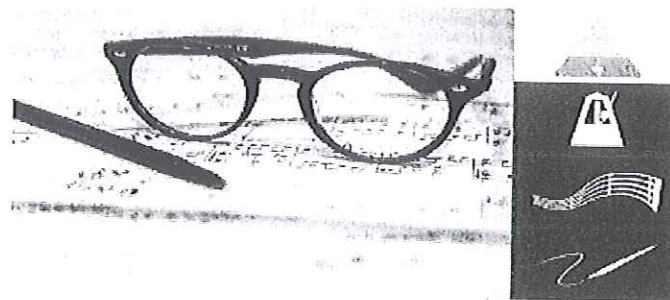
FÓRMULES DE TREBALL INDIVIDUAL

23. Treballa cada dia, abans de començar l'assaig el decàleg del percussionista
24. Utilitza les plataformes per a escoltar les partitures i treballa amb el papelòfon i/o carrilló en casa per a l'estudi i memorització de la partitura
25. Memorització per frases: primer el ritme i després l'altura
26. Utilitza la baquetació correcta: alterna mans (E-D / D-E). No utilitges dues D o dues E si no és necessari. Tres notes seguides amb la mateixa mà no és correcte, encara que siga la mateixa nota
27. No creues les baquetes

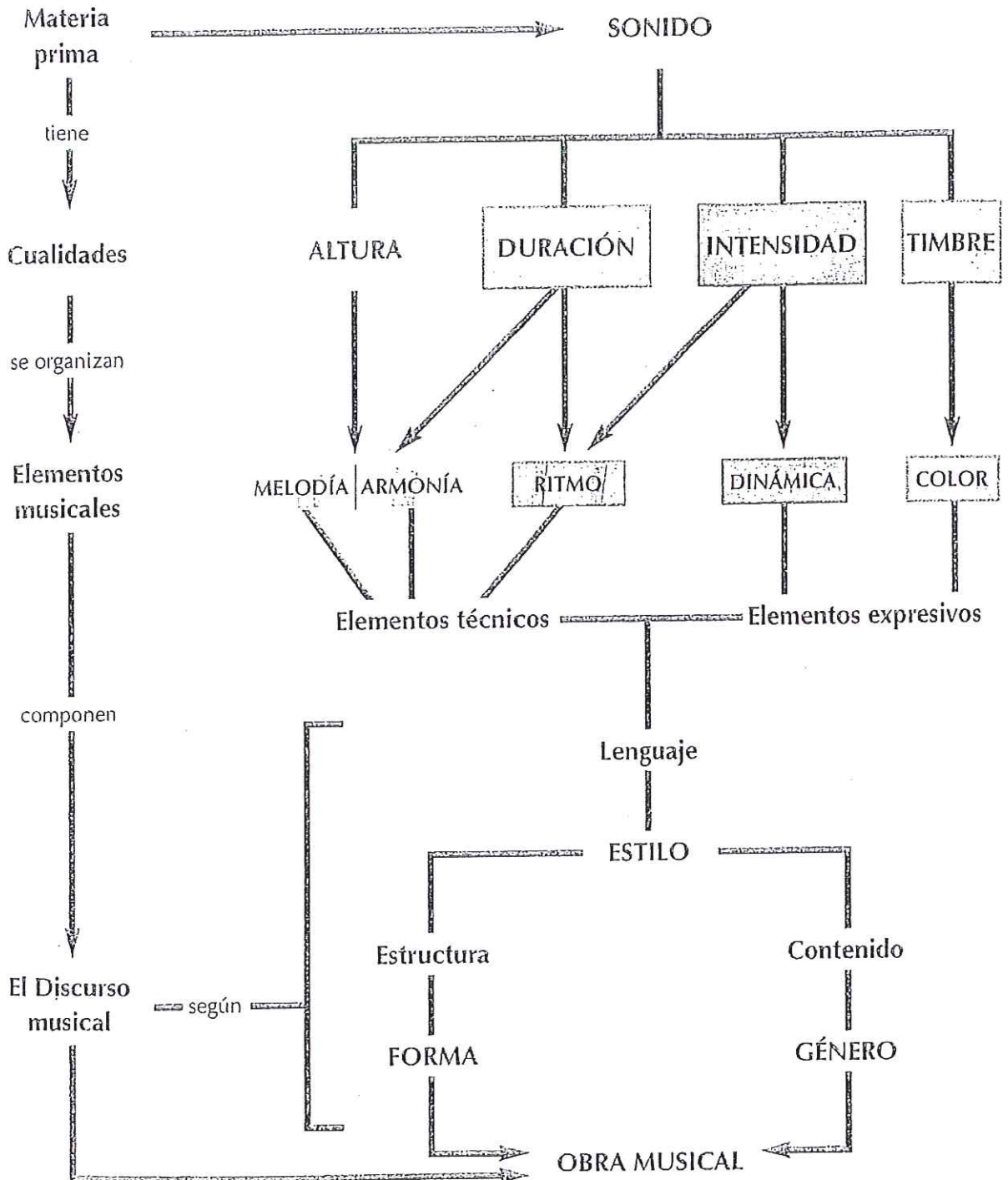
CONTINGUTS TEÒRICS

CONTENIDOS TEÓRICOS

THEORY CONTENTS

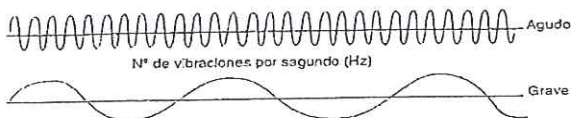

Esquema conceptual

ALTURA

Nos permite distinguir entre sonidos graves y agudos.
La altura depende de la frecuencia de la onda:

Diapasón: Υ (440 Hz = La) sirve como referencia de afinación.
Pentagrama: 5 líneas y 4 espacios para escribir las notas.

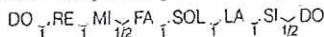

Clave: signo que indica el nombre de las notas en el pentagrama. Utilizamos la clave de Sol en 2ª línea para el registro agudo y la clave de Fa en 4ª línea para el registro grave.

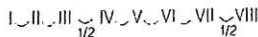
Escala: sucesión correlativa de las notas.
Tono y semitono: unidades de medida de la altura.

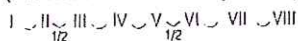
Distribución:
Escala diatónica: compuesta por 5 tonos y 2 semitonos.

a) Mayor: sigue el modelo de la escala de Do (semitonos entre III - IV y VII - VIII)

b) menor: sigue el modelo de la escala de La (semitonos entre II - III y V - VI)

Intervalo: distancia entre dos notas.

Se clasifica según el número de notas que abarca, y los tonos y semitonos que contiene.

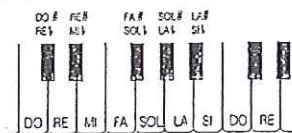
Alteraciones: modifican el sonido de la nota un semitono.

- sostenido: (#) sube medio tono.
- bemol: (b) baja medio tono.
- becuadro: (x) anula el efecto de sostenido y bemol.

Pueden aparecer como:

- a) alteraciones accidentales: a lo largo de la obra, afectan a las notas del mismo nombre dentro del mismo compás.
- b) alteraciones propias: forman la "armadura de clave" indicando la tonalidad. Afectan a todas las notas del mismo nombre a lo largo de toda la obra.

Notas enarmónicas: con distinto nombre pero igual sonido.
Situación de las notas en el teclado:

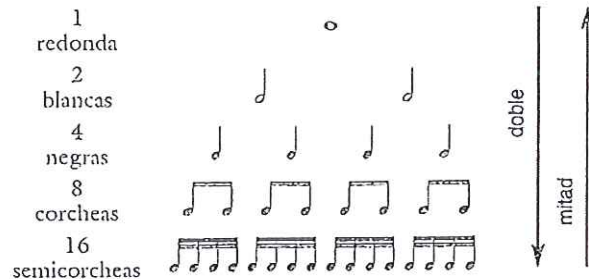

DURACIÓN

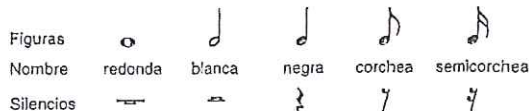
Nos permite distinguir entre sonidos largos y cortos.
La duración depende de la persistencia de la onda:

Figuras: signos que representan la duración del sonido.
(relación de valor : doble / mitad)

Silencios: representan la duración de la ausencia de sonido.
(se corresponden en nombre y duración con las figuras)

Compás: divide el tiempo en partes iguales y concreta el valor de figuras y silencios.

$$\frac{\text{numerador}}{\text{denominador}} \rightarrow \frac{\text{número de tiempos}}{\text{figura unidad de tiempo}}$$

Valor de las figuras según el denominador		
$\circ = 2$ $\frac{2}{2} \rightarrow \text{redonda} = 1$ $\text{blanca} = 1/2$ $\text{negra} = 1/4$ $\text{corchea} = 1/8$	$\circ = 4$ $\frac{4}{4} \rightarrow \text{blanca} = 1$ $\text{negra} = 1/2$ $\text{corchea} = 1/4$	$\circ = 8$ $\frac{8}{8} \rightarrow \text{blanca} = 1$ $\text{negra} = 1/2$ $\text{corchea} = 1/4$

Signos de prolongación: prolongan o aumentan la duración.

- puntillo: (·) añade la mitad del valor.
- ligadura: (—) suma duraciones.
- calderón: (∩) prolonga interrumpiendo la medida.

Tempo: velocidad de interpretación de una obra musical.

- Largo: muy despacio.
- Adagio: despacio.
- Andante: normal.
- Allegro: deprisa.
- Presto / Vivace: muy deprisa.

Modificaciones del tempo:

- accelerando: acelerar la velocidad.
- ritardando: retardar la velocidad.
- rubato: medida libre y desigual.

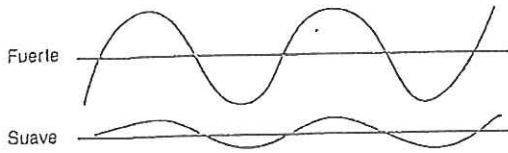

Metronomo

Metronomo: concreta las indicaciones del tempo midiendo la velocidad en oscilaciones o tiempos por minuto.

INTENSIDAD

Nos permite distinguir entre sonidos fuertes y suaves.
La intensidad depende de la amplitud de la onda:

La intensidad o volumen de sonido se representa por medio de matices:

Letras:

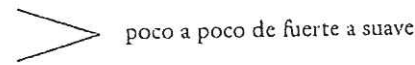
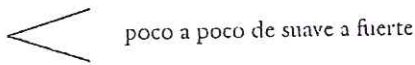
- *pp*: pianissimo (muy suave)
- *p*: piano (suave)
- *mp*: mezzopiano (medio suave)
- *mf*: mezzoforte (medio fuerte)
- *f*: forte (fuerte)
- *ff*: fortissimo (muy fuerte)

- *sf*: sforzando (acentuando)
- *fs*: forzando (reforzando)

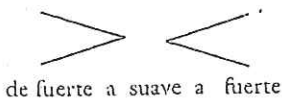
Términos italianos:

- *crescendo*: aumentando poco a poco la intensidad
- *decrescendo* o *diminuendo*: decreciendo o disminuyendo poco a poco la intensidad.

Reguladores:
signos que indican un cambio gradual de intensidad

Pueden aparecer variadas combinaciones de reguladores:

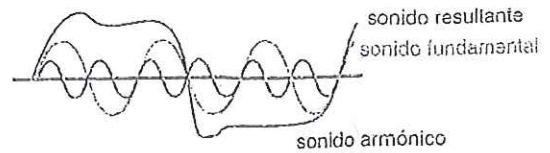

Las letras son indicaciones fijas de intensidad: se mantiene el mismo nivel de volumen hasta nueva indicación.

Los términos y los reguladores son indicaciones graduales o progresivas de intensidad: el nivel de volumen va creciendo de menos a más o disminuyendo de más a menos.

TIMBRE

Nos permite distinguir entre voces e instrumentos.
El timbre depende de la mezcla del sonido fundamental con sus armónicos:

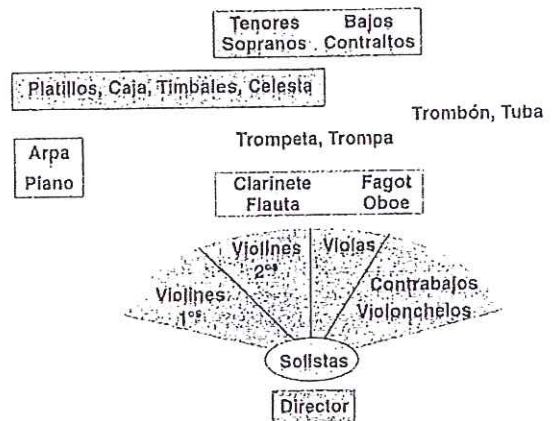
Clasificación de las voces:

MASCULINAS	registro	FEMENINAS
Tenor	agudo	Soprano
Baritono	medio	Mezzosoprano
Bajo	grave	Contralto

Clasificación de los instrumentos:

- a) Cuerda:
 - Frotada: violín, viola, violonchelo, contrabajo.
 - Punteada: arpa, guitarra, laúd.
 - Percutida: piano.
- b) Viento:
 - Madera: flauta, clarinete, oboe, corno inglés, fagot.
 - Metal: trompeta, trompa, trombón, tuba.
- c) Percusión:
 - Afinación determinada: timbales, xilófono, celesta, campanas tubulares, etc.
 - Afinación indeterminada: platillos, caja, bombo, claves, triángulo, pandereta, maracas, etc.

Distribución de la orquesta y coro:

Crterios de distribución de la orquesta:

- agrupar los instrumentos por familias.
- separar y contrastar los agudos (a la izquierda) de los graves (a la derecha).
- alejar del público los instrumentos de mayor intensidad.
- acercar al solista cerca del director.

ESTILO: Elementos esenciales del lenguaje musical (RITMO, MELODÍA, TEXTURA)

EL RITMO

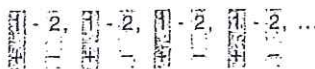

Ritmo es la ordenación de los sonidos y silencios en el tiempo en base a la distribución de pulsos fuertes y débiles marcados por los compases.

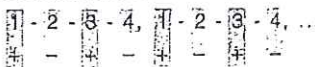
Dos tipos básicos de ritmo:

a) Binario:

sucesión de dos pulsos
1º fuerte - 2º débil

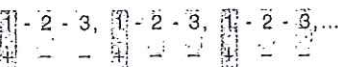

Los compases cuaternarios (cuatro tiempos) responden a un ritmo binario doble:

b) Ternario:

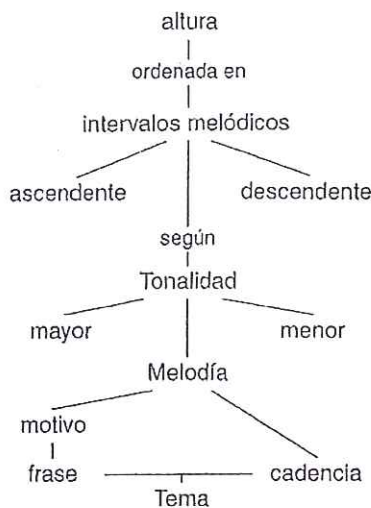
sucesión de tres pulsos
1º fuerte - 2º débil - 3º débil

Sobre estos esquemas básicos, se pueden componer variadas combinaciones utilizando:

- agrupaciones irregulares de figuras (tresillo, cinquillo, etc.)
- compases de amalgama (binario y ternario seguidos)
- compases compuestos de subdivisión ternaria.
- polirritmias mezclando a la vez un ritmo binario y uno ternario.
- signos de acentuación (<) para cambiar el orden de los pulsos.

LA MELODÍA

Melodía es la sucesión lineal de distintas alturas de sonido que expresan una idea musical.

En una melodía distinguimos:

a) El sistema sobre el que se construye:

- Tonalidad: escala mayor o menor sobre la que se ha compuesto.
- Ámbito: registro de alturas de sonido que abarca, desde la nota más grave a la más aguda.

b) La estructura de la melodía, compuesta por:

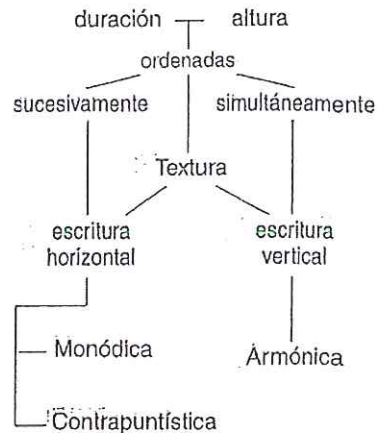
- Motivo: célula básica con significado musical, equivalente a la palabra.
- Frase: melodía con sentido propio que termina en una cadencia, equivale a la frase gramatical.
- Cadencia: punto de reposo equivalente a las pausas que sirve para diferenciar las distintas ideas y marcar el final de frase.
- Tema: frase melódica principal compuesta por dos semifrasas a modo de pregunta y respuesta.

c) Los diferentes diseños melódicos:

- Horizontal
- Ascendente
- Descendente
- Ondulado
- Q

LA TEXTURA

Textura es la disposición o la manera de entretrejer los elementos musicales de una composición.

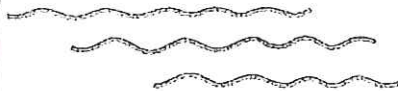
Se refleja en el aspecto visual de la partitura. Distinguimos:

a) Textura de escritura horizontal:

- Monódica: Una sola línea melódica. Textura más sencilla y primitiva. Utilizada hasta fines del s. IX.

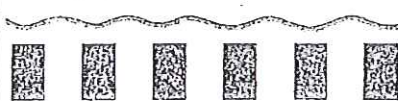

- Polifónica o Contrapuntística: Varias líneas melódicas a la vez. Las voces son independientes y suelen utilizar pasajes de imitación. Se introduce a finales del s. IX y llega a su esplendor en el Renacimiento.

b) Textura de escritura vertical:

- Homofónica o Armónica: Una melodía principal acompañada por acordes. El conjunto se percibe como un bloque sonoro homogéneo. Se introduce en el Barroco. Desde entonces será la textura más utilizada.

FORMA: Estructura o esquema temporal

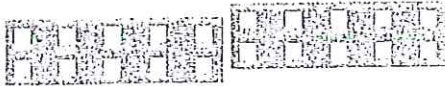
Principios constructivos: repetición y contraste (no repetición).

a) Repetición:

— Repetición: repetición exacta de una frase o una sección musical.

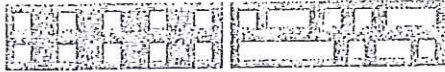
— Secuencia: repetición de una frase o una sección musical cambiando la tesitura o la tonalidad.

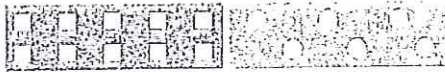
— Variación: repetición modificando algún elemento o su organización

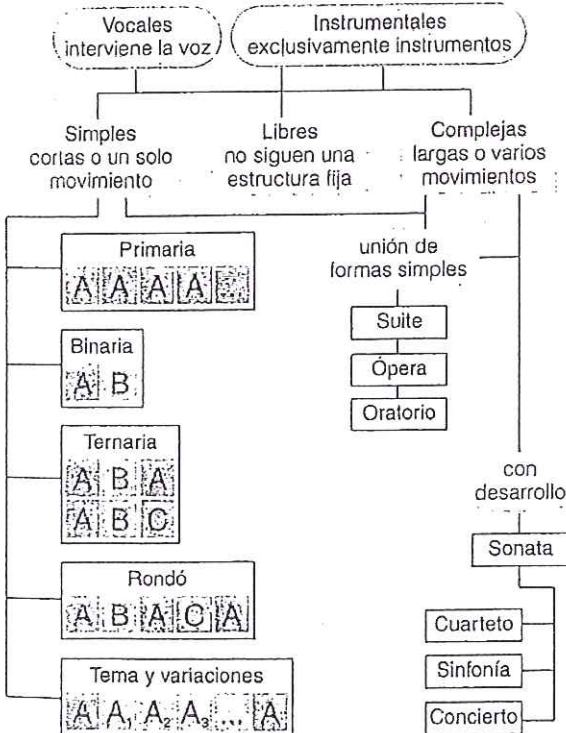
— Desarrollo: reelaboración de una frase o sección introduciendo otros elementos.

b) Contraste: continuación con una frase o una sección musical distinta de la anterior.

Tipos de formas musicales:

GÉNERO: Función/Aplicación/Contenido

Varios grupos de clasificación según:

a) Según la función de la música:

Música Religiosa o Sacra:

- Litúrgica: destinada a los actos del culto.
- No litúrgica: temas religiosos no destinados al culto.

Música Profana: cualquier tema no religioso.

b) Según el contenido y la manera de exponerlo:

Música Descriptiva:

Describe un fenómeno (por ejemplo, una tormenta) o un acontecimiento (por ejemplo, una batalla).

Música Programática:

Describe un programa o argumento, normalmente de carácter literario, en el que se basa (poema sinfónico, ballet).

Música Dramática:

Une la palabra y la música como refuerzo expresivo de ese texto. Es por tanto, toda la música cantada.

- Representada: el cantante actúa representando un personaje (ópera, zarzuela)
- No representada: sin escenificación (canción).

Música Pura o Abstracta:

No hace referencia a nada fuera de la propia música, se basa simplemente en el lenguaje musical y su lógica.

c) Según a quién va dirigida:

Música Culta:

Es lo que entendemos como "música clásica", realizada por los grandes compositores bajo unos presupuestos intelectuales y académicos determinados.

Música Popular:

- Tradicional: música de un pueblo que refleja su forma de ser y con la que se siente identificado. El propio pueblo es el creador y receptor de su música.
- Ligera: música realizada bajo intenciones comerciales. Su valor estético está unido a la moda y al consumo. Va dirigida a un público masivo.

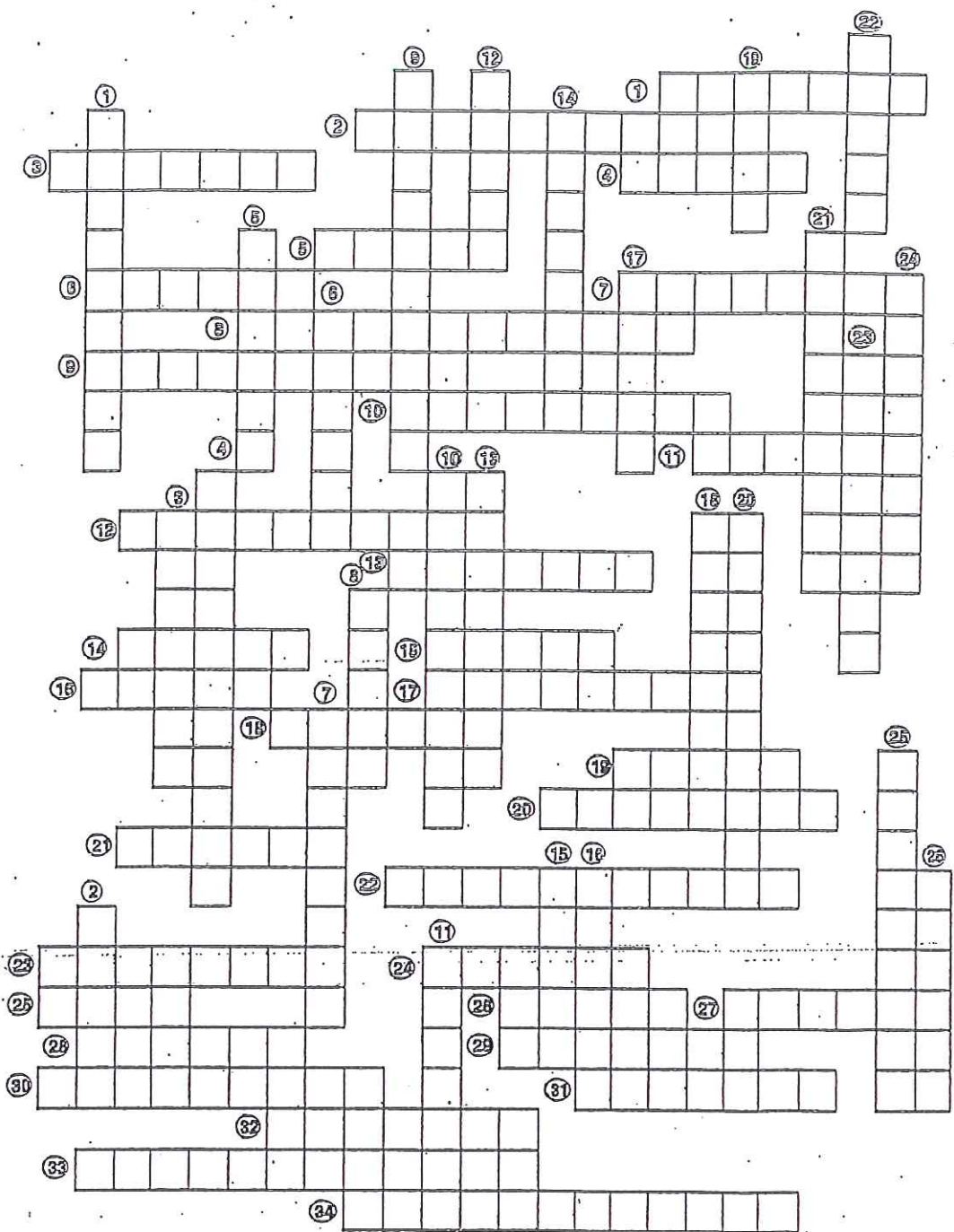
* Esta clasificación de géneros musicales no es excluyente, de manera que una obra musical pertenecerá a varios géneros a la vez.

VOCABULARI

- 1: MOVIMENT: ALLEGRO (apresa i alegre)
- 2: ARMADURA : Cal tocar tots els fa i el do sostenguts a tota la partitura
- 3: MATIS: Mezzo Forte (tocar mig fort)
- 4: MATIS:REGULADOR crescendo (cal pujar el sò en eixe compas)
- 5: MATIS: fort (sols en aquest compas)
- 6: BARRA DE REPETICIÓ: el compàs 3 i 4 hi ha que repetir-los
- 7: REGULADOR: crescendo augment gradual de la intensitat del so del compas 3 al 6
- 8: REDOBLE: batec rapit i regular d'una nota
- 9: PUNTET : augmenta la meitat del valor d'una nota
- 10: MOVIMENT ritardando vol dir que cada vegada cal anar mes espai
- 11: ALTERACIÓ ACCIDENTAL: es tocarà sols en aquest compàs el sol sostengut
- 12: CALDERÓ: aquesta nota es farà mes llarga del normal per donar la sensacio de final
- 13: BARRA FINAL: indica el final de la peça.
- 14: ALTERACIÓ ACCIDENTAL (BECAIRE) anula l'armaura o la nota alterada precedent i repren la seua altura normal, es a dir natural.
- 15: LLIGADURA: aliargament del sò d'una nota (unix la durada de varies notes del mateix nom)
- 16: COMPAS: el compas de 3x4 vol dir que el numerador indica les pulsacions que hi ha en cada compas i el denominador el tipo de figura que ompli cada pulsació (tres negres).

3. Crucigrama

Copia y resuelve el crucigrama contestando a las definiciones que se indican en la siguiente página:

Horizontales

1. Indicaciones de intensidad.
2. Término equivalente a disminuyendo.
3. Voz aguda de mujer.
4. Instrumento de cuerda percutida.
5. Signo que indica el nombre de las notas en el pentagrama.
6. Sucesión correlativa de las notas.
7. Voz-media de hombre.
8. Signos que modifican la altura de las notas medio tono.
9. Cualidad que nos permite distinguir entre sonidos fuertes y suaves.
10. Aparato para medir el tiempo.
11. Muy deprisa, equivale a presto.
12. Número de vibraciones por segundo.
13. Deprisa.
14. Se clasifican según el género y la tessitura.
15. El doble de una corchea.
16. Voz aguda de hombre.
17. Término que indica un aumento gradual de intensidad.
18. Despacio.
19. Agrupaciones de voces.
20. Compás de tres tiempos.
21. La familia de instrumentos más numerosa de la orquesta.
22. Signos que indican un cambio gradual de intensidad.
23. Punto pequeño que prolonga la mitad de la duración.
24. Lo contrario de suave.
25. Voz grave de hombre.
26. Lo contrario de grave.
27. Divide el tiempo en partes iguales y concreta el valor de figuras y silencios.
28. Instrumento de cuerda frotada, el más pequeño y agudo.
29. El doble de una semicorchea.
30. La familia de instrumentos más «ruidosa» de la orquesta.
31. Normal, tranquilo.
32. Compás de dos tiempos.
33. Voz media de mujer.
34. Se dividen en tres grandes familias: cuerda, viento y percusión.

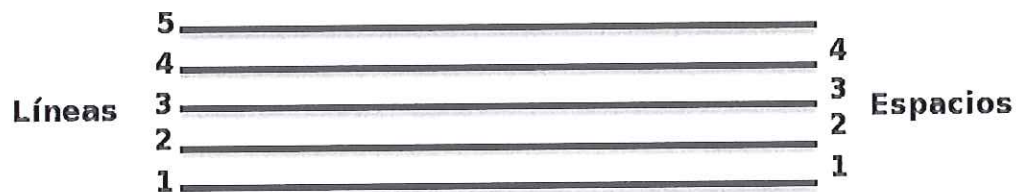
Verticales

1. Alteración que sube medio tono a la nota.
2. Lo contrario de fuerte.
3. Figura unidad de compás del 4/4.
4. La mitad de una corchea.
5. Figura unidad de compás del 2/4.
6. Cualidad del sonido que nos permite distinguir voces e instrumentos.
7. Cualidad que nos permite distinguir entre sonidos largos y cortos.
8. Siete nombres para indicar las distintas alturas.
9. Conjunto de cinco líneas y cuatro espacios.
10. Signos que representan la duración de la ausencia de sonido.
11. Signos que representan la duración del sonido.
12. Lo contrario de agudo.
13. Semicírculo con un punto en medio para prolongar la duración.
14. Distancia entre Mi - Fa y Si - Do.
15. Lo contrario de corto.
16. Cualidad que nos permite distinguir entre sonidos graves y agudos.
17. Alteración que baja medio tono a la nota.
18. Línea curva que une dos o más notas del mismo sonido.
19. Unidad de medida de la altura.
20. mf (medio fuerte)
21. Voz grave de mujer.
22. Velocidad de interpretación de una obra.
23. Alteración que anula el efecto del sostenido y el bemol.
24. Agrupación numerosa de instrumentos.
25. Distancia entre dos notas.
26. Muy deprisa, equivale a vivace.

LLEGIR I ESCRIURE MÚSICA

Pentagrama

És un conjunt de cinc línies horitzontals que s'utilitza per a escriure els signes musicals. S'utilitzen tant les línies com els espais i es compten de baix a dalt.

Clau

És un signe que servix per a saber el nom de les notes. Hi ha tres claus: de **Sol**, de **Fa** i de **Do**.

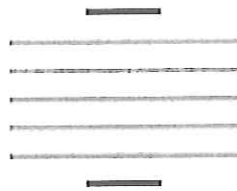
Nosaltres utilitzarem la clau de Sol, que ens diu que la nota Sol està en la 2ª línia.

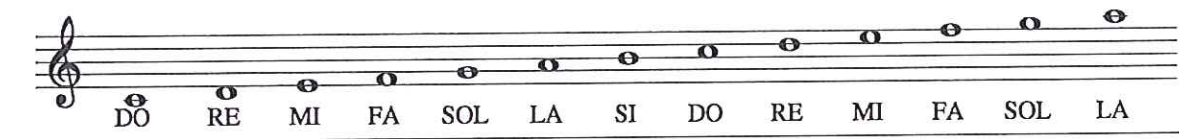
Notes

Els sons musicals estan representats per les notes. L'altura del so se representa situant estos signes en les diferents línies i espais del pentagrama. Hi ha set notes musicals: **DO, RE, MI, FA, SOL, LA** i **SI**. Els sons més greus s'escriuen en la part més baixa del pentagrama, i els més aguts en la més alta.

Quan les notes no caben en el pentagrama, perquè són massa agudes o massa greus, s'utilitzen les línies addicionals.

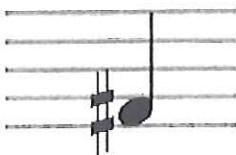
Estes són les notes que practicarem en este curs.

Alteracions

Les alteracions són signes que servixen per a modificar l'altura de les notes. Hi ha tres: **sostingut**, **bemoll** i **becaire**.

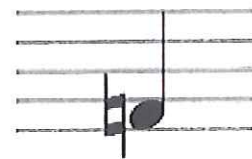
El **sostingut** puja un semitò a la nota:

El **bemoll** baixa un semitò a la nota:

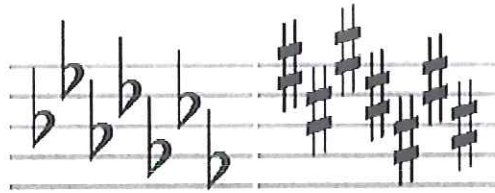
El **becaire** desfà el efecte de sostinguts i bemolls:

Les alteracions poden ser **pròpies** i **accidentals**.

Són **pròpies** quan estan col·locades junt amb la clau, i afecten totes les notes d'eixe nom que apareguen al llarg de la partitura.

Es criden **armadura de la tonalitat**.

Les alteracions **accidentals** apareixen a l'esquerra de la nota, i afecten totes les notes d'eixe mateix nom que apareguen al llarg d'eixe compàs.

Figures

Per a representar la duració dels sons musicals, les notes adopten diferents formes que denominem figures. Les més utilitzades són:

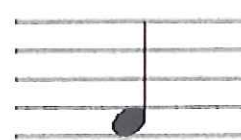
REDONA
Dura 4 temps

BLANCA
Dura 2 temps

NEGRA
Dura 1 temps

CORXERA
Dura 1/2 temps

SEMICORXERA
Dura 1/4 de temps

Silencis

Quan cal fer una pausa es representa per mitjà dels silencis musicals. Tenen els mateixos noms i duracions que les figures, encara que es representen de distinta manera.

SILENCI DE REDONA

Dura 4 temps

SILENCI DE BLANCA

Dura 2 temps

SILENCI DE NEGRA

Dura 1 temps

SILENCI DE CORXERA

Dura 1/2 temps

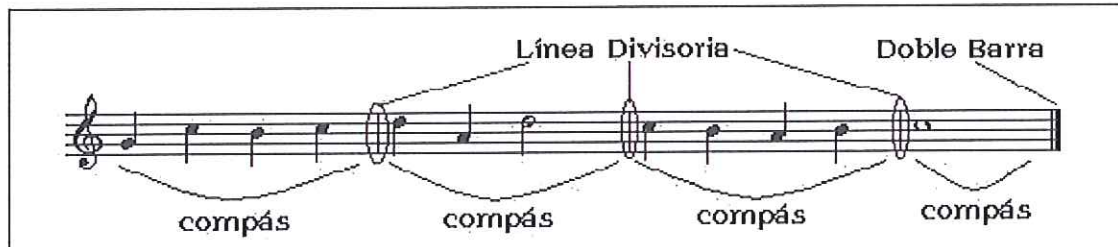
SILENCI DE SEMICORXERA

Dura 1/4 de temps

Compasos

La música es dividix en fragments de la mateixa duració que faciliten la seua lectura. Estos fragments se separen per mitjà d'unès línies verticals que es diuen **línies divisòries**.

Els compassos poden ser binaris, ternaris i quaternaris segons el número de temps o parts que continguen.

El tipus de compàs s'indica al principi del pentagrama, després de la clau, per mig de dos números que es col·loquen en forma de trencat. El número de dalt informa del nombre de figures que completa cada compàs i el de baix del tipus de figures.

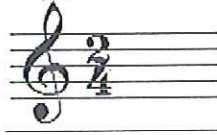
Quatre per quatre: compàs quaternari. Es completa amb quatre negres, i també es pot escriure amb una lletra c.

Tres per quatre: compàs ternari. Es completa amb tres negres.

Dos per quatre: compàs binari. Es completa amb dos negres.

Puntet

És un punt que es colca a la dreta d'una nota o silenci i els prolonga la mitat del seu valor.

$$2 + 1 = 3$$

Lligadura

És una línia corba que unix dos notes amb la mateixa altura i suma les duracions d'estes.

Sona una sola nota "FA" que dura dos temps.

Quan esta línia corba unix diverses notes de diferents altures es denomina lligadura d'expressió, i no suma les duracions ja que les notes són de diferent so; per tant, no cal confondre ambdós lligadures.

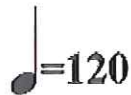
Sonen una nota "RE" i una nota "LA" d'un temps cada una.

Tempo

El *tempo* és la velocitat a què hem d'interpretar la música. S'indica amb paraules en italià, que ens diuen si hem d'anar de pressa, lentament...

Paraula italiana	Significat
<i>Llarg</i>	Molt lentament
<i>Andante</i>	Lentament
<i>Moderato</i>	Mitjà
<i>Allegro</i>	Ràpid
<i>Presto</i>	Molt ràpid

Estes paraules s'escriuen al principi de la partitura, damunt del pentagrama. Per a més precisió es pot utilitzar el metrònom, que és un aparell que marca el pols a la velocitat que desitgem:

En l'escala numèrica del metrònom, cada colp que sone una vegada seleccionada la velocitat 120 (polsos per minut) equivaldrà a una negra.

Dinàmica

La música no sempre té la mateixa intensitat. Per a saber si tenim que interpretar cada fragment més fort o més fluix utilitzem els matisos i reguladors.

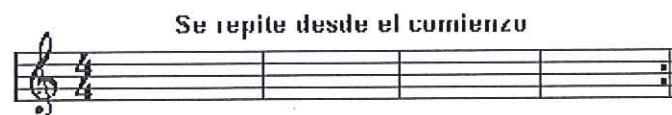
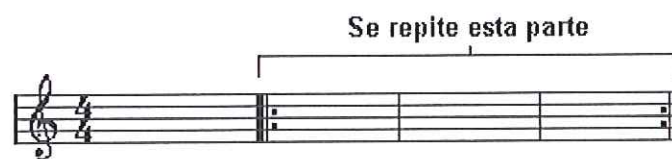
Símbolo	...es la abreviatura de...	Que significa...
<i>pp</i>	pianissimo	muy suave
<i>p</i>	piano	suave
<i>mp</i>	mezzopiano	medio suave
<i>mf</i>	mezzoforte	medio fuerte
<i>f</i>	forte	fuerte
<i>ff</i>	fortissimo	muy fuerte
<i>cresc.</i>	crescendo	creciendo
<i>dim.</i>	diminuendo	disminuyendo
	regulador	creciendo
	regulador	disminuyendo

Tots estos signes s'escriuen davall del pentagrama.

Signes de repetició

Moltes vegades es repetixen fragments exactament iguals o amb xicotetes variants al llarg d'una obra musical. Per a evitar escriure el mateix novament, es poden utilitzar diversos signes de repetició.

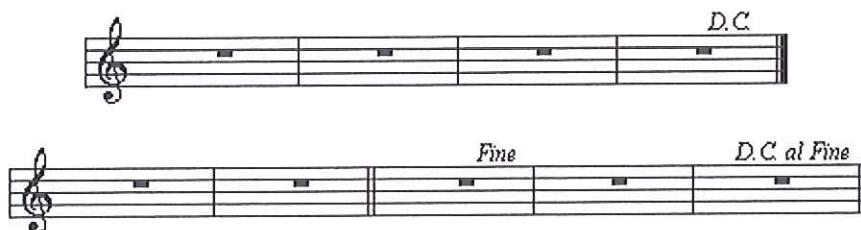
El més freqüent consisteix a escriure dos punts, un damunt i un altre davall de la tercera línia del pentagrama, seguits d'una doble línia divisòria (doble barra), el que vol dir que s'ha de repetir des del principi, o des d'un altre compàs posterior amb el mateix signe però col·locat en sentit invers, és a dir, després de la doble barra.

Les caselles ens permeten també estalviar espai i escriptura, ja que moltes vegades un fragment es repetix, però amb alguna variant al final. En eixe cas, assenyalam amb una casella i un número 1 el primer final, repetim el tros, i ens botarem el tros marcat en eixa casella per a passar, directament, a la casella marcada amb un 2.

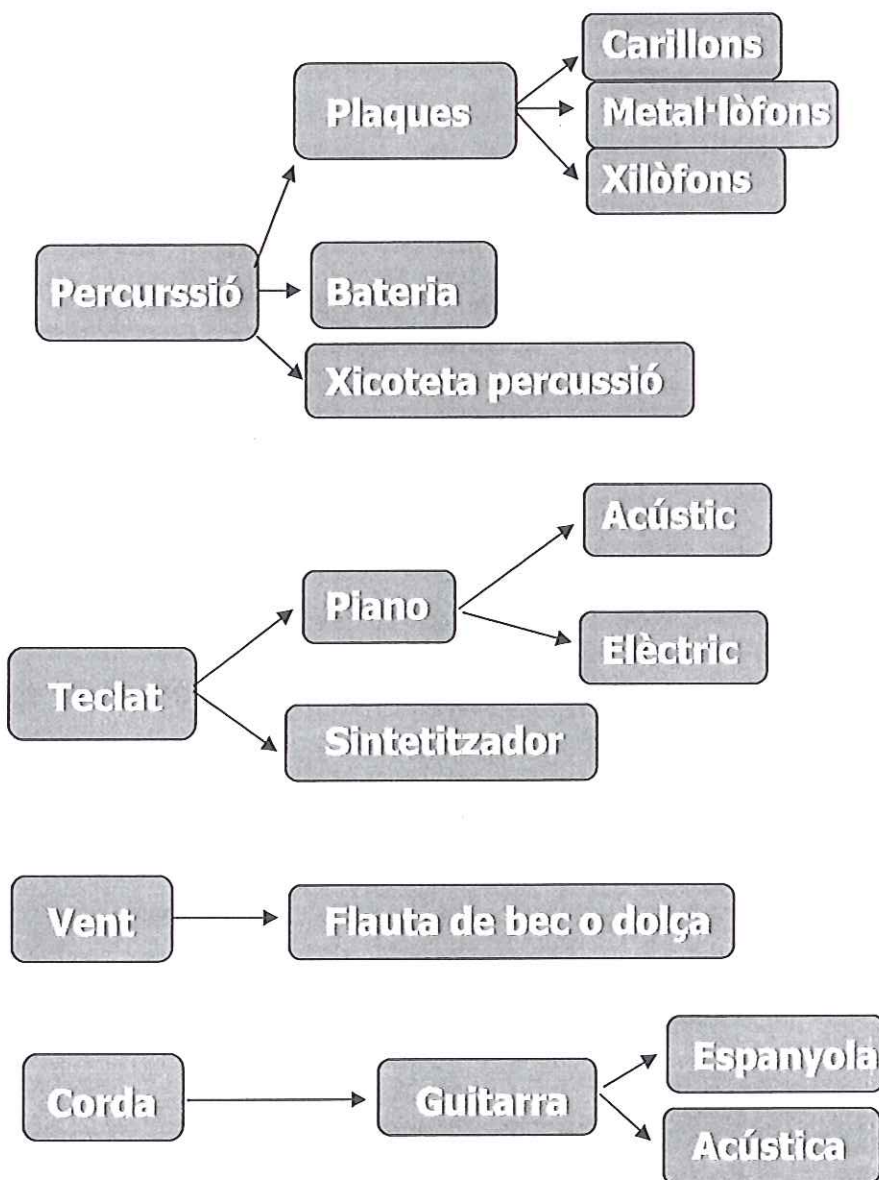
Altres signes molt utilitzats són les paraules italianes D.C. (*da capo*), que indiquen que es repetix des del principi; a vegades van seguides de la indicació *al Fine*, el que vol dir que no hem de repetir-ho tot, sinó que s'ha de finalitzar en el lloc de la partitura on trobem la paraula *Fine*.

ELS INSTRUMENTS I LA VEU

Instrumentes escolars

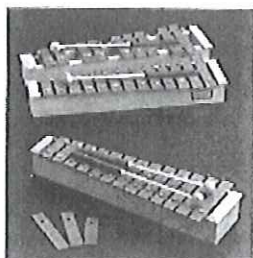
Els instruments que trobaràs en l'aula de música són els següents:

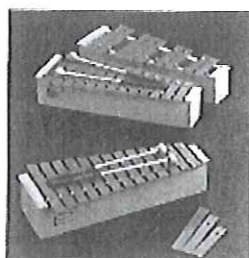
Els més nombrosos són els instruments de **percussió**, que poden tindre sons d'altura determinada o indeterminada.

Els de **PLAQUES** tenen altura determinada: poden fer diferents notes segons la placa que colpegem.

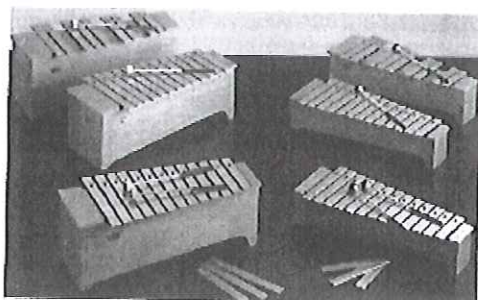
En les nostres aules podràs veure instruments de plaques de tres tipus: **carillons**, **xilòfons** i **metal·lòfons**, i dins de cada un d'estos tipus observaràs que hi ha diferents grandàries: els soprans són els més menuts, i per tant els més aguts. els alts (abreviatura de contralt) són els de grandària mitjana. els baixos són els més grans, però només hi ha metal·lòfons i xilòfons d'este tipus.

Carilló soprà

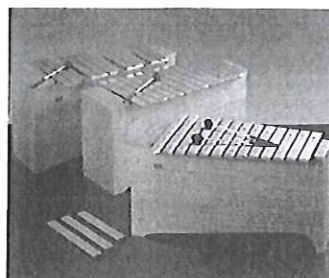

Carilló alt

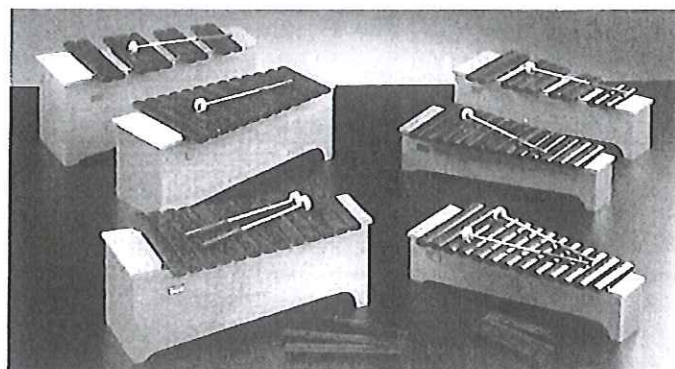

Metal·lòfon alt

Metal·lòfon soprà

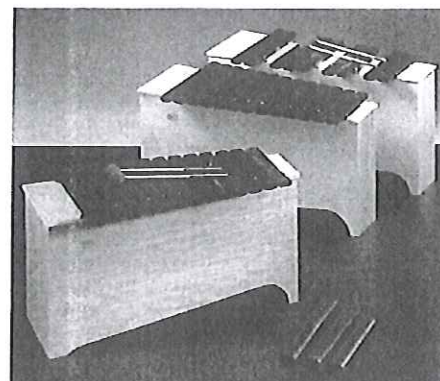

Metal·lòfon baix

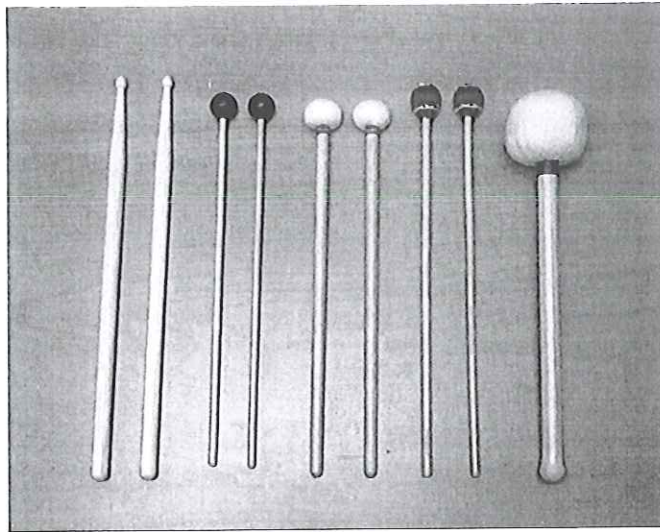
Xilòfon alt

Xilòfon soprà

Xilòfon baix

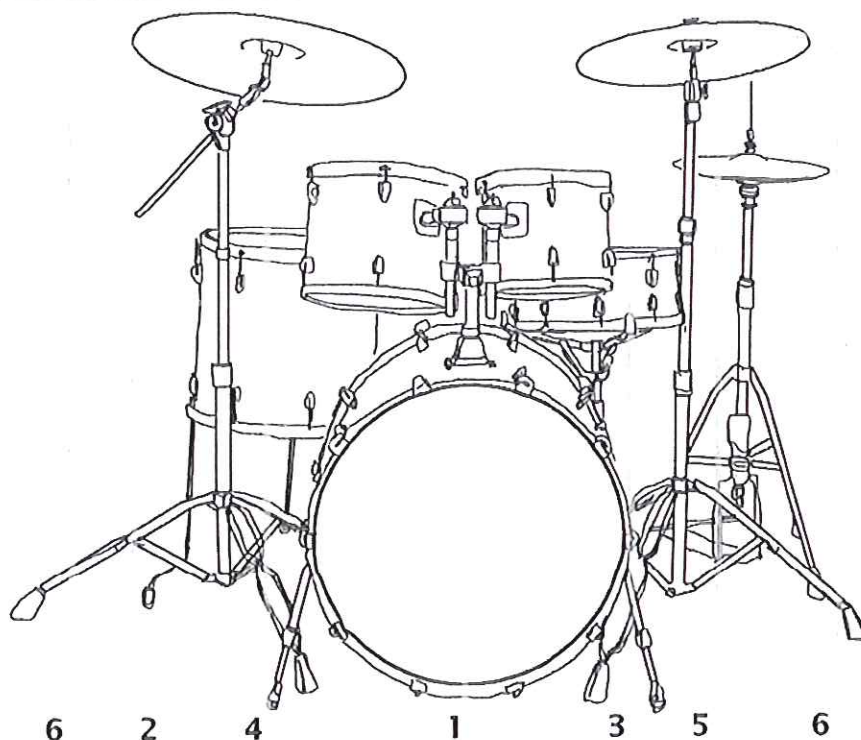
Els instruments de plaques es toquen amb baquetes de diversos materials.

La **BATERIA** no és un sol instrument, sinó un conjunt de diferents instruments de percussió de membranes i també alguns plats suspesos i de xoc. Encara que no produïx sons d'altura determinada, s'afina per a així obtenir altures diferents en les seues membranes.

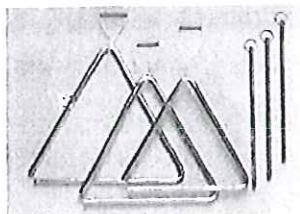
Hi ha bateries acústiques i electròniques. Este és l'esquema d'una bateria acústica Bàsica:

1. Bombo, 2. Tom base, 3. Caixa, 4. Toms suspesos, 5. Hit Hat, 6. Platets (*Ride* i *Crash*)

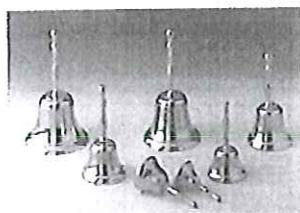

Els instruments de XICOTETA PERCUSSIÓ són molt nombrosos i variats. Es classifiquen en metall, fusta i pell o membrana.

METALL

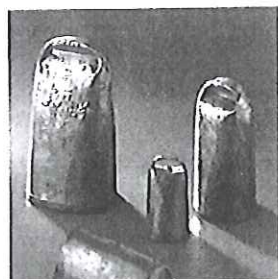
Triangles

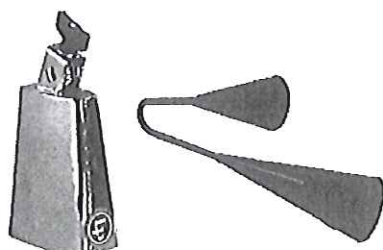
Campanes

Cròtals

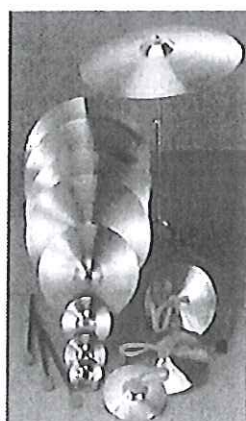
Esquellots

Agogó

Cascavells

Plats

Panderetes

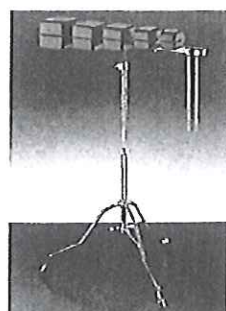

Sistre

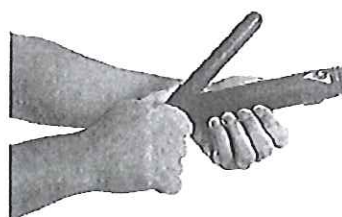
FUSTA

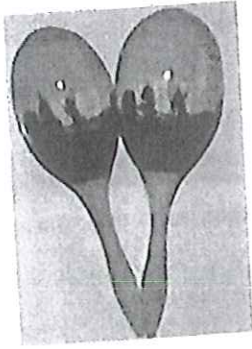
Caixa xinesa

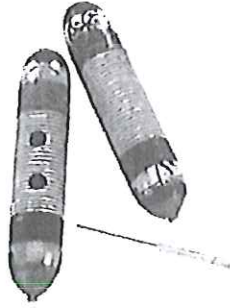
Temple-block

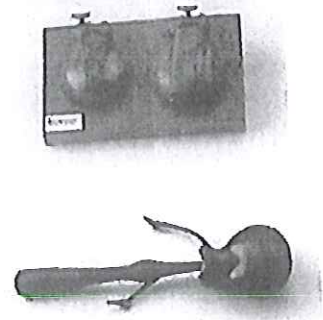
Claus

Maraques

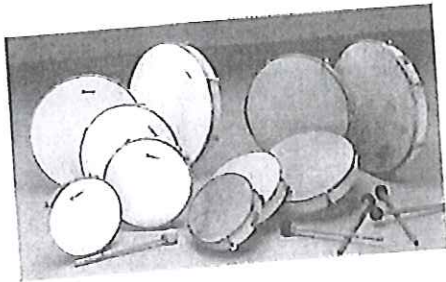

Güiro

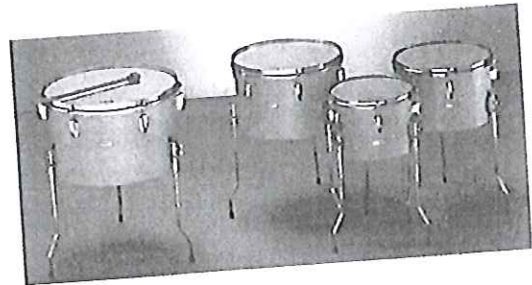

Castanyoles

PELL O MEMBRANA

Panderos

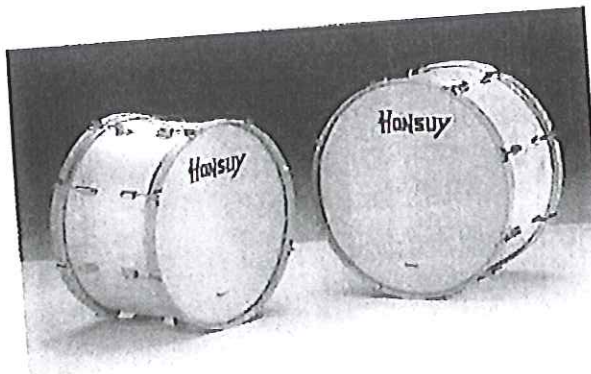
Timbals

Bongoes

Caixa

Bombos

Els **INSTRUMENTS DE TECLAT** de l'aula de música poden ser acústics o elèctrics. Els pianos poden ser d'ambdós tipus: els acústics produïxen el seu so per mitjà de les seues cordes, que són colpejades pels martellets a l'accionar les tecles, i els elèctrics no tenen cordes i produïxen el seu so per mitjà de síntesi electrònica.

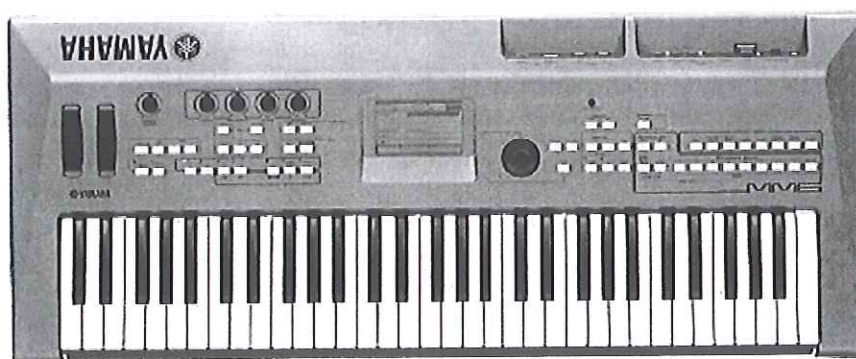

Piano acústic

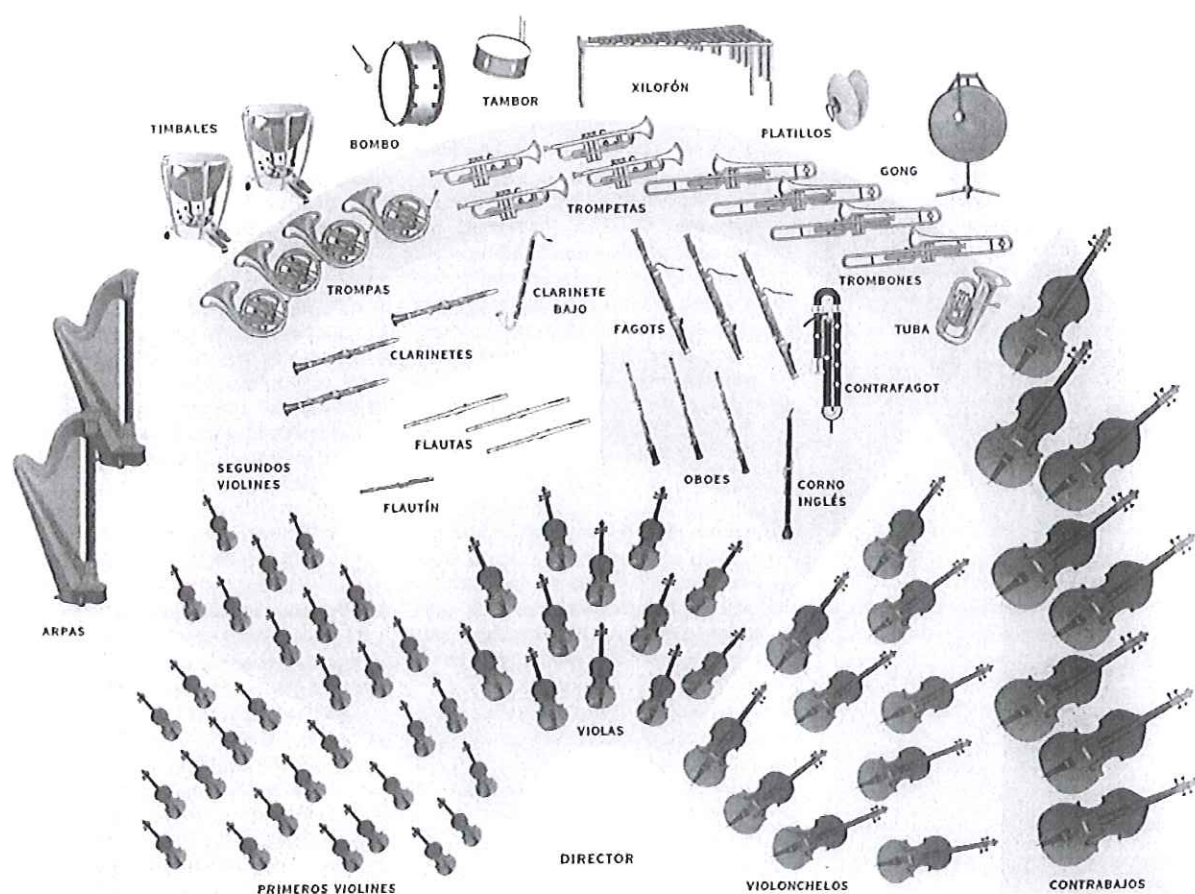
Piano elèctric

Els sintetitzadors produïxen tots els seus sons per mitjans electrònics. Tenen mòduls de sons que fan que puguin produir gran quantitat de sons i ritmes diferents.

Els instruments de l'orquestra

L'orquestra és l'agrupació més important de la música, tant per la quantitat i varietat dels seus instruments com per l'enorme abundància d'obres musicals de gran qualitat que s'han compost per a ella.

CORDA	VENT FUSTA	VENT METALL
Fregada <ul style="list-style-type: none"> • Violins I i II • Viola • Violoncel • Contrabaix 	<ul style="list-style-type: none"> • Flauta • Oboé • Clarinet • Fagot 	<ul style="list-style-type: none"> • Trompa • Trompeta • Trombó • Tuba
Polsada <ul style="list-style-type: none"> • Arpa 		
Percudida <ul style="list-style-type: none"> • Piano 		
PERCUSSIÓ: Membrana, Làmines i Xicoteta percussió		

La veu humana

Les veus humanes es dividixen en dos grups: veus de **dona** o de **xiquet**, que es diuen veus blanques i veus d' **home**, que es diuen veus greus.

Les veus es classifiquen pel seu timbre i per la seua tessitura o extensió en:

VEUS DE DONA	VEUS D'HOME
Soprà Mezzosoprà Contralt	Tenor Baríton Baix

Les més agudes són les de soprano i tenor, les intermèdies les de mezzo i baríton i les més greus són les de la contralt i el baix.

ELS ELEMENTS DE LA MÚSICA

Els elements de la música són els ingredients de què es compon qualsevol Obra musical. Són tres: **melodia**, **ritme** i **harmonia**.

Melodia

Una **melodia** és una successió de notes de diferents altures, organitzades de manera que tinguen un sentit musical per a l'oient. La melodia és la part de la música que més fàcilment podem recordar, la qual cosa taral'laregem quan recordem una cançó.

La melodia sol trobar-se en els instruments i veus més aguts, i en la Música *pop*, en el cantant.

Ritme

La paraula **ritme** s'utilitza per a descriure les diverses maneres en què un compositor agrupa sons musicals considerant principalment la seua duració (llarga o curta, amb relació als altres sons) i també els seus accents. Generalment, és possible percebre un pols estable, compost de "colps" regulars, cridats temps. Esta successió regular de temps és la que l'oïda utilitza per a mesurar el ritme musical.

Alguns temps s'accentuen més que altres. D'esta manera, l'oïda percep que els temps s'organitzen en grups -cridats **compassos**- de dos, tres o quatre. La quantitat de temps que conté cada compàs determina la mètrica de la música. Per el general, el primer temps de cada compàs és el que porta l'accent més fort.

Encara que el ritme està present en tots els instruments, els més adequats per a fer acompanyaments rítmics són els de percussió. En la música *pop* el ritme sol marcar-ho la bateria.

Harmonia

L'harmonia es produïx quan dos o més notes diferents sonen al mateix temps, formant un acord. La paraula "harmonia" s'utilitza de dos maneres diferents: per a fer referència a les notes triades per a formar un acord i, en un sentit més ampli, per a descriure la successió o la progressió dels acords al llarg d'una composició.

Alguns instruments, per si mateixos no poden fer acords, per la qual cosa són cridats instruments melòdics per a diferenciar-los dels instruments harmònics, que sí que poden realitzar sons simultanis. Els acompanyaments harmònics, en la música *pop*, solen estar en les guitarres i els teclats.

L'ORGANITZACIÓ DE LA MÚSICA

La forma musical

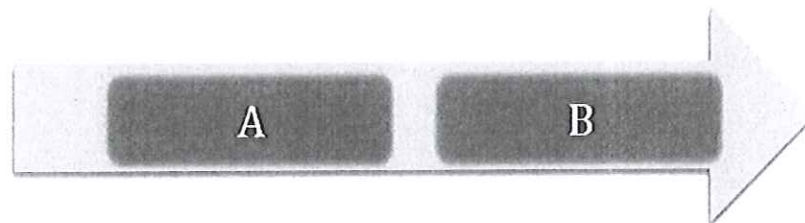
La **forma musical** és l'estructura organitzativa que el compositor tria per a expressar el seu projecte. És un esquema temporal.

Qualsevol manifestació musical té una forma: les cançons tradicionals, la música *pop*, les grans obres de compositors famosos...

A cada una de les seccions que componen una forma musical les denominarem amb lletres de l'abecedari segons vagin apareixent, per a facilitar la seua comprensió.

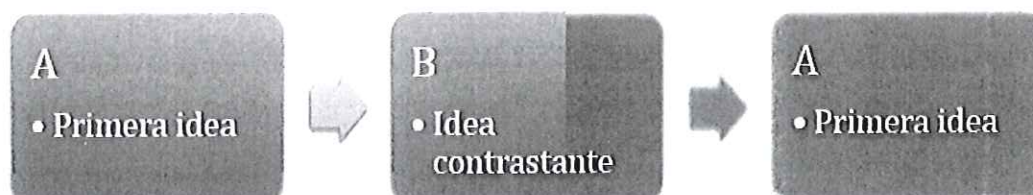
Formes binaries

La forma binària té dos seccions o parts: A i B. Sovint la secció A té una primera idea, i la secció B una idea contrastant. També sol succeir que es repetixen ambdós seccions: AABB.

Formes ternaries

La forma ternària és una forma menor o simple que consta de tres seccions o parts. Estes seccions poden ser iguals o diferents entre si. La més freqüent és la que consta d'una secció central diferent mentres les altres són iguals: ABA. Si la part que es repetix té alguna lleugera variació se li denomina A'.

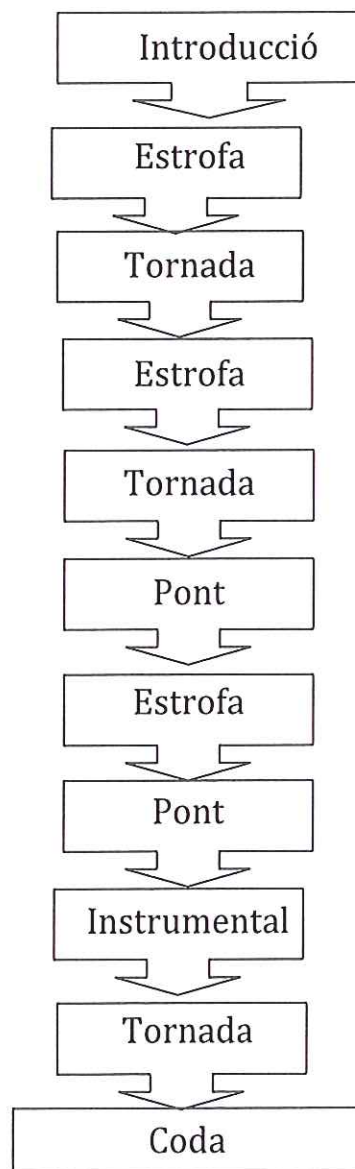
Rondó

El rondó és una forma que consisteix en l'alternança de tornades i cobles. Els tornades són sempre iguals i les cobles poden ser iguals o diferents entre si. Sempre comença i acaba amb la tornada. El nombre de seccions no és fix, encara que sovint té 5, 7 o 9 parts. Un dels esquemes més utilitzats és el que consta de cinc parts.

Cançó pop

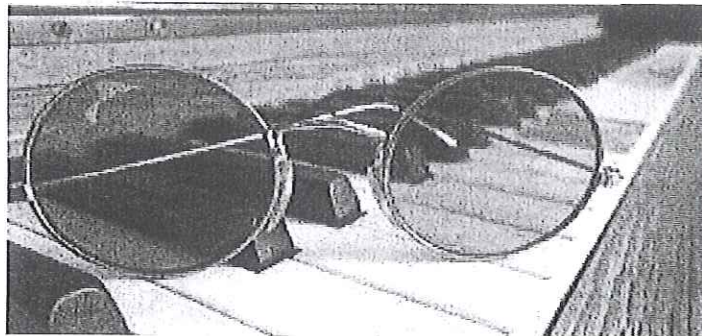
Encara que no hi ha una forma fixa per a este tipus de música, és freqüent que l'estructura de les cançons de la música *pop* siga semblant i segueisca un esquema com este:

CONTINGUTS PRÀCTICS

CONTENIDOS PRÁCTICOS

PRACTICAL ACTIVITIES

APÉNDICE I. LECTURA DE NOTAS

1ª PARTE. DO-FA

The image displays eight musical staves, numbered 1 through 8, each containing a scale exercise. Each staff begins with a treble clef and a common time signature. The notes are written as half notes and follow a specific pattern: the first four notes (Do, Re, Mi, Fa) are on the lower half of the staff, and the next four notes (Sol, La, Si, Do) are on the upper half. The staves are arranged in a slightly ascending sequence, with the pitch of the notes increasing from the first staff to the eighth. The notes are: Staff 1: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5; Staff 2: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5; Staff 3: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5; Staff 4: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5; Staff 5: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5; Staff 6: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5; Staff 7: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5; Staff 8: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5.

2ª PART. SOL-SI

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

3ª PART. DO'-MI'

23

24

25

26

27

28

29

30

31

4ª PARTE: FA'-LA'

32

33

34

3ª PART. DO'-MI'

23

24

25

26

27

28

29

30

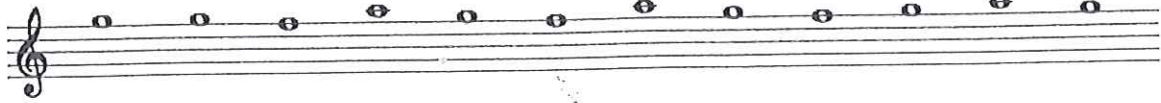
31

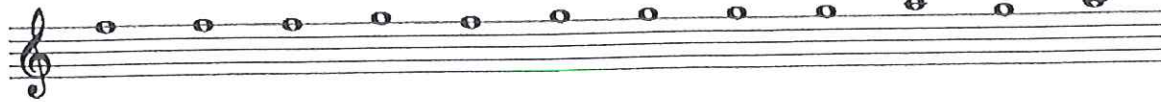
4ª PARTE: FA'-LA'

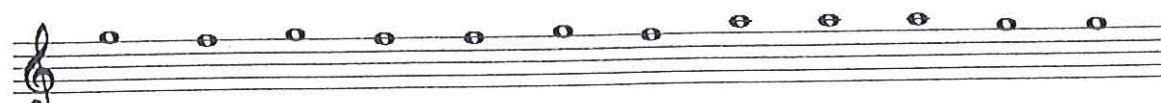
32

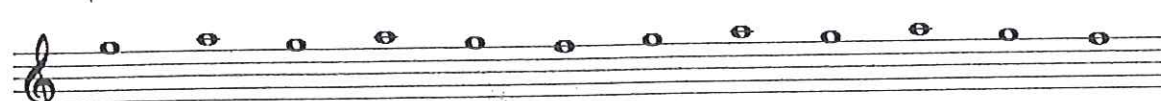
33

34

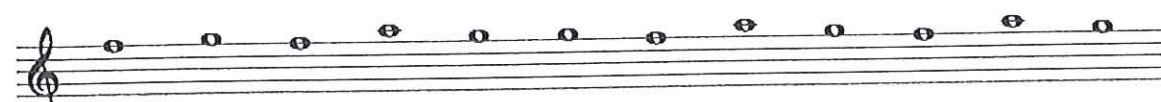
35

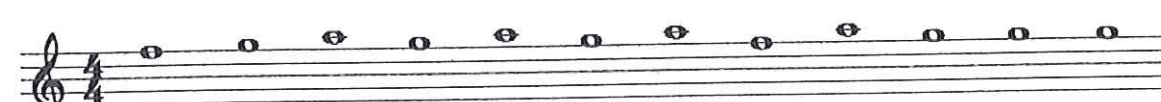
36

37

38

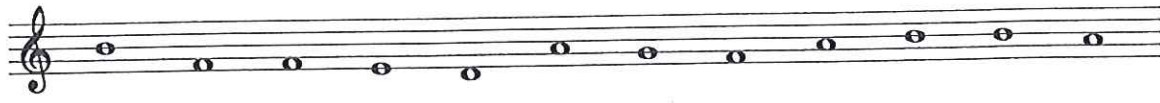
39

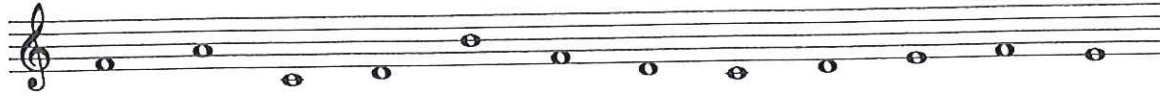
40

41

REPASO PARTES 1ª Y 2ª. DO-SI

42

43

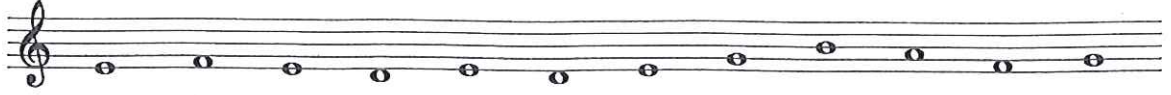
44

45

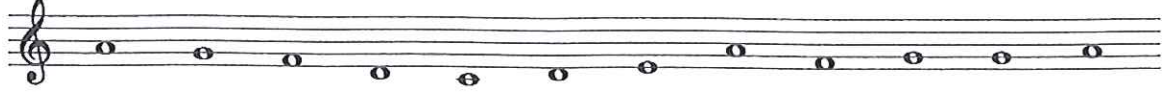
46

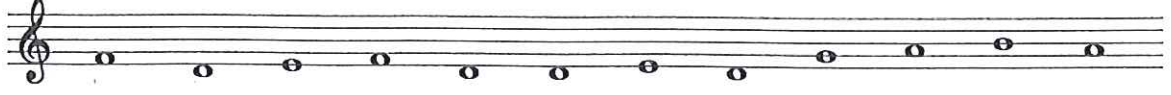
47

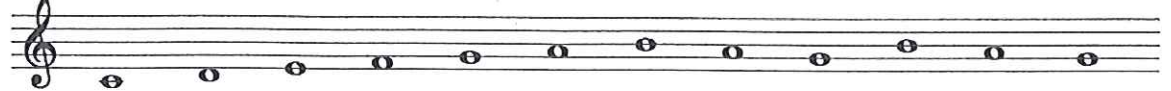
48

49

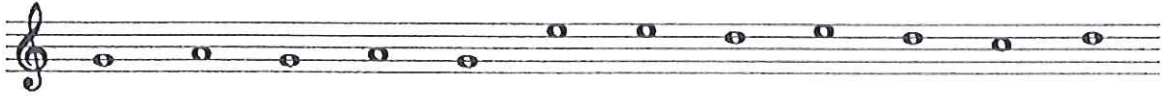
50

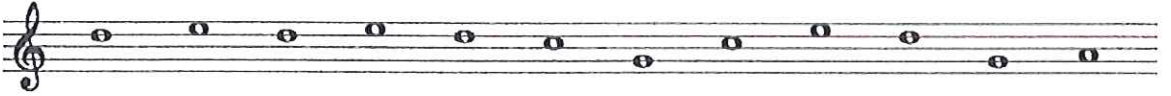
Five musical staves, each containing a sequence of ten notes. The notes are arranged in a specific melodic pattern across the staves.

REPASO PARTES 2ª Y 3ª: SOL-MI'

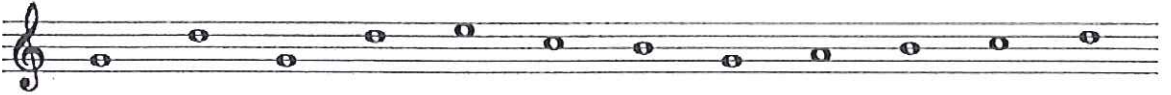
51

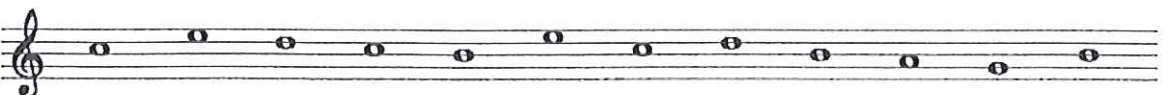
52

53

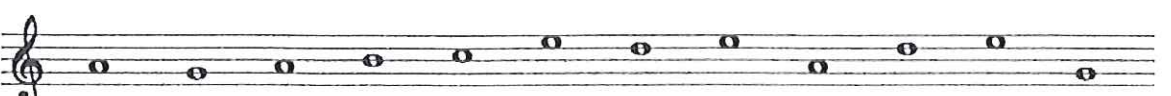
54

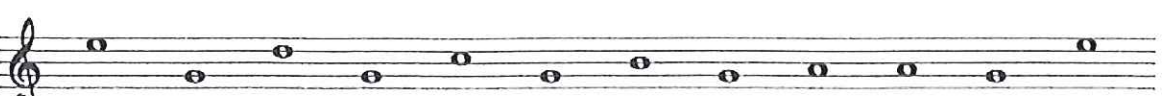
55

56

57

Seven musical staves, each containing a sequence of ten notes. The notes are arranged in a specific melodic pattern across the staves.

58

59

60

REPASO PARTES 1ª, 2ª Y 3ª: DO-MI'

61

62

63

64

65

66

67

68

REPÀS PARTS 1ª, 2ª, 3ª | 4ª: DO – LA'

69

70

71

72

73

74

75

76

77

REPASO PARTES 1ª, 2ª, 3ª Y 4ª: DO-LA'

56

57

58

59

60

61

62

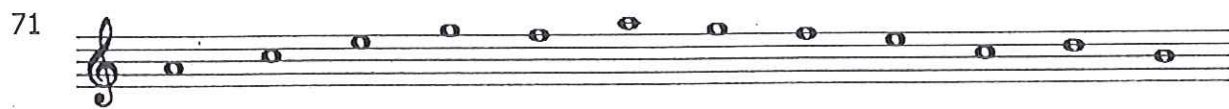
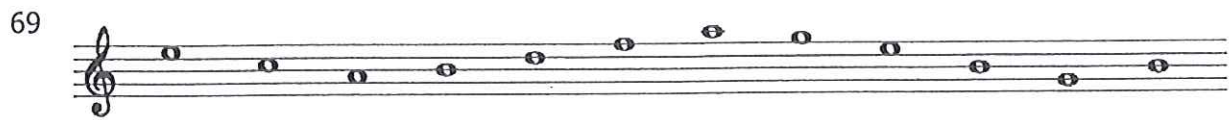
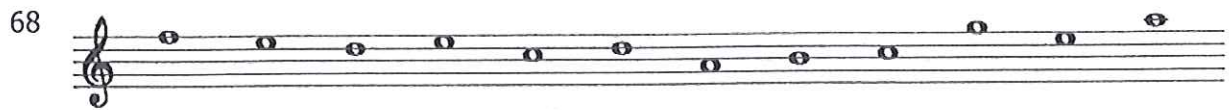
63

64

65

66

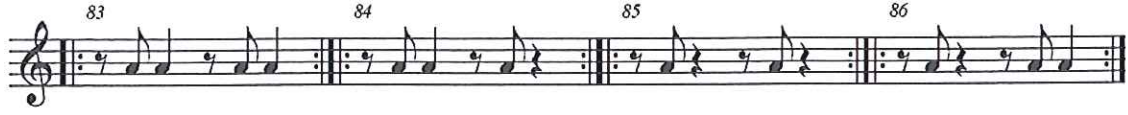
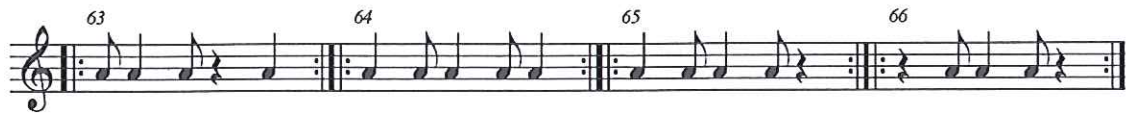
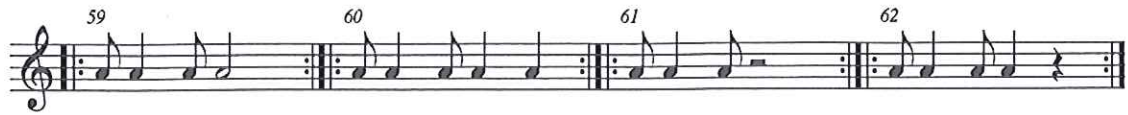
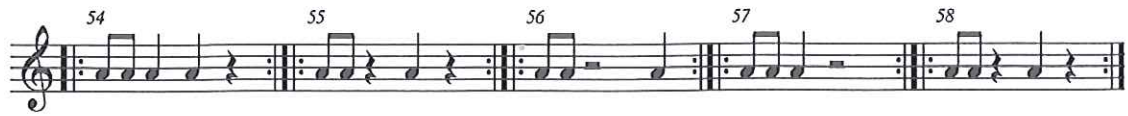
67

APÈNDIX II. LECTURA RÍTMICA

A musical exercise for rhythmic reading, consisting of 53 numbered measures. The notation is written on a single treble clef staff in 4/4 time. Each measure is separated by a double bar line with repeat dots. The exercise includes various rhythmic patterns such as quarter notes, eighth notes, and rests, designed to help students recognize and reproduce different rhythmic values.

1 2 3 4 5 6
7 8 9 10 11 12
13 14 15 16 17 18
19 20 21 22 23 24
25 26 27 28 29 30 31
32 33 34 35 36
37 38 39 40 41
42 43 44 45 46 47
48 49 50 51 52 53

92 93 94 95 96

97 98 99 100

101 102 103 104

105 106 107 108

109 110 111 3 112 3 113 3

114 3 115 3 116 3 117 3 118 3

119 3 120 3 121 3 122 3

123 3 124 3 125 3 126 3

127 3 128 3 129 3 130 3

131 3 132 3 133 3 134 3

135 3 136 3 137 3 138 3

139 3 140 3 141 3 142 3

143 3 144 3 145 3 146 3

147 3 3 148 3 3 149 3 3 150 3 3

151 3 3 152 3 3 153 3 3 154 3 3

155 3 3 156 3 3 157 3 3 158 3 3

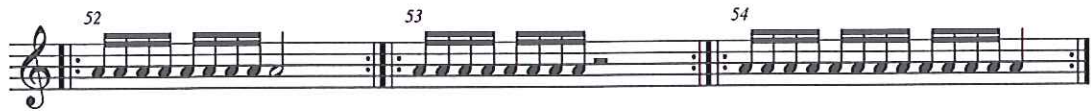
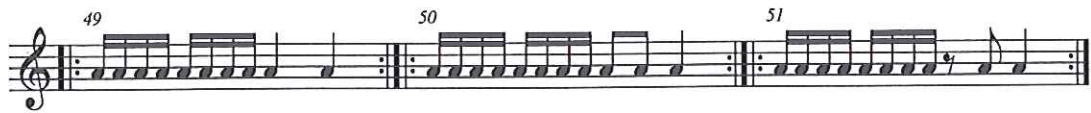
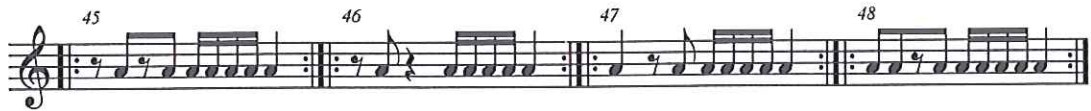
159 3 3 160 3 3 3 161 3 3 3 162 3

163 3 164 3 165 3

APÉNDICE II. LECTURA RÍTMICA

This page contains 36 rhythmic reading exercises, numbered 1 through 36, arranged in nine rows of four exercises each. Each exercise is written on a single treble clef staff with a 4/4 time signature. The exercises consist of rhythmic patterns of eighth and sixteenth notes, often with rests, and are separated by double bar lines with repeat dots. The exercises are as follows:

- Exercise 1: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 2: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 3: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 4: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 5: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 6: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 7: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 8: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 9: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 10: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 11: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 12: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 13: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 14: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 15: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 16: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 17: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 18: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 19: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 20: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 21: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 22: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 23: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 24: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 25: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 26: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 27: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 28: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 29: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 30: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 31: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 32: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 33: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 34: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 35: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.
- Exercise 36: Quarter note, eighth note, eighth note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note, quarter note.

Musical score for guitar, measures 72-103. The score is written on a single staff in treble clef. It consists of nine lines of music, each containing four measures. The measures are numbered 72 through 103. The music features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, often with slurs and accents. The key signature is one flat (B-flat major or D minor). The score ends with a double bar line and repeat dots.

104 105 106 107

108 109 110 111

112 113 114

115 116 117

118 119 120 121

122 123 124

125 126 127

128 129 130 131

132 133 134 135

136 137 138 139 140

141 142 143 144

145 146 147 148

149 150 151 152

153 154 155 156

157 158 159 160

161 162 163 164

165 166 167 168

169 170 171

172 173 174 175

176 177 178 179

180 181 182

183 184 185

186 187 188

189 190 191 192

193 194 195 196

197 198 199

200 201 202

203 204 205 206

207 208 209 210

211 212 213

214 215 216

217 218 219

220 221 222 223

224 225 226

227 228 229

230 231 232 233

234 235 236

Three measures of music in treble clef. Measure 234: quarter note G4, quarter note A4, quarter note B4, quarter note C5. Measure 235: quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4, quarter note F4. Measure 236: quarter note E4, quarter note D4, quarter note C4, quarter note B3.

237 238 239 240

Four measures of music in treble clef. Measure 237: quarter note B3, quarter note A3, quarter note G3, quarter note F3. Measure 238: quarter note E3, quarter note D3, quarter note C3, quarter note B2. Measure 239: quarter note A2, quarter note G2, quarter note F2, quarter note E2. Measure 240: quarter note D2, quarter note C2, quarter note B1, quarter note A1.

241 242 243 244

Four measures of music in treble clef. Measure 241: quarter note G1, quarter note F1, quarter note E1, quarter note D1. Measure 242: quarter note C1, quarter note B0, quarter note A0, quarter note G0. Measure 243: quarter note F0, quarter note E0, quarter note D0, quarter note C0. Measure 244: quarter note B0, quarter note A0, quarter note G0, quarter note F0.

245 246 247 248 249

Five measures of music in treble clef. Measure 245: quarter note E0, quarter note D0, quarter note C0, quarter note B0. Measure 246: quarter note A0, quarter note G0, quarter note F0, quarter note E0. Measure 247: quarter note D0, quarter note C0, quarter note B0, quarter note A0. Measure 248: quarter note G0, quarter note F0, quarter note E0, quarter note D0. Measure 249: quarter note C0, quarter note B0, quarter note A0, quarter note G0.

250 251 252 253

Four measures of music in treble clef. Measure 250: quarter note F0, quarter note E0, quarter note D0, quarter note C0. Measure 251: quarter note B0, quarter note A0, quarter note G0, quarter note F0. Measure 252: quarter note E0, quarter note D0, quarter note C0, quarter note B0. Measure 253: quarter note A0, quarter note G0, quarter note F0, quarter note E0.

254 255 256 257

Four measures of music in treble clef. Measure 254: quarter note D0, quarter note C0, quarter note B0, quarter note A0. Measure 255: quarter note G0, quarter note F0, quarter note E0, quarter note D0. Measure 256: quarter note F0, quarter note E0, quarter note D0, quarter note C0. Measure 257: quarter note E0, quarter note D0, quarter note C0, quarter note B0.

258 259 260 261

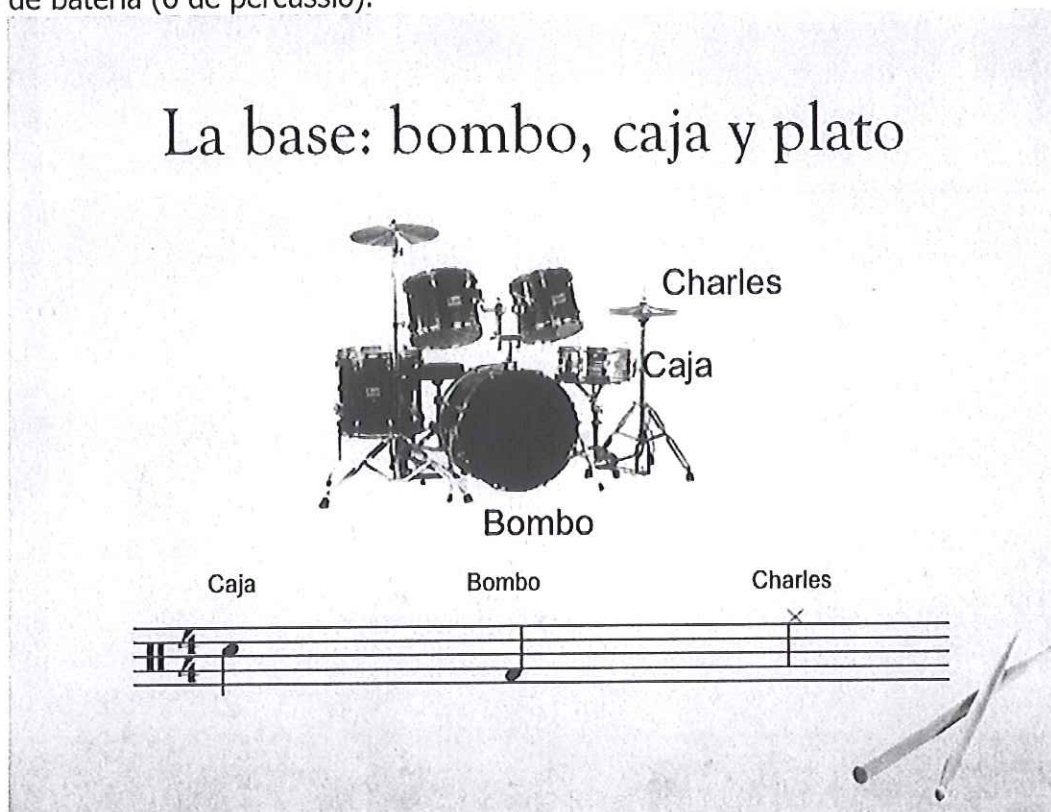
Four measures of music in treble clef. Measure 258: quarter note C0, quarter note B0, quarter note A0, quarter note G0. Measure 259: quarter note A0, quarter note G0, quarter note F0, quarter note E0. Measure 260: quarter note G0, quarter note F0, quarter note E0, quarter note D0. Measure 261: quarter note F0, quarter note E0, quarter note D0, quarter note C0.

262 263 264 265

Four measures of music in treble clef. Measure 262: quarter note E0, quarter note D0, quarter note C0, quarter note B0. Measure 263: quarter note D0, quarter note C0, quarter note B0, quarter note A0. Measure 264: quarter note C0, quarter note B0, quarter note A0, quarter note G0. Measure 265: quarter note B0, quarter note A0, quarter note G0, quarter note F0.

APÈNDIX III. BATERIA

La **bateria** és un instrument de percussió que va sorgir a finals del segle XIX en el sud dels Estats Units. Està formada per instruments de membrana (caixa, bombo i toms o tom-toms) i per plats de diverses grandàries. Cada instrument s'escriu en un lloc diferent del pentagrama. En compte de la clau de sol o de fa, veuràs un altre signe: la clau de bateria (o de percussió).

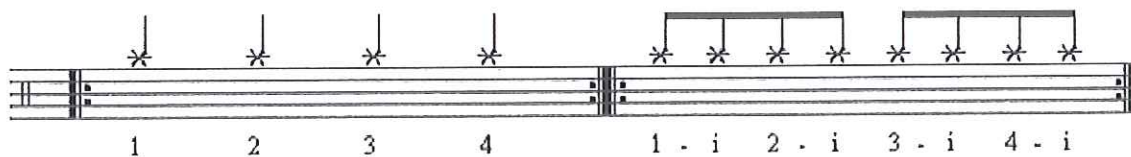

COM ESTUDIAR

Per a aprendre a tocar la bateria és molt important la pràctica, i fer-ho pas a pas. Si segueixes estos passos sense botar-te cap, i sense tractar de passar al següent sense tindre refermat el que t'ocupa, segur que obtindràs resultats en un termini prou breu de temps.

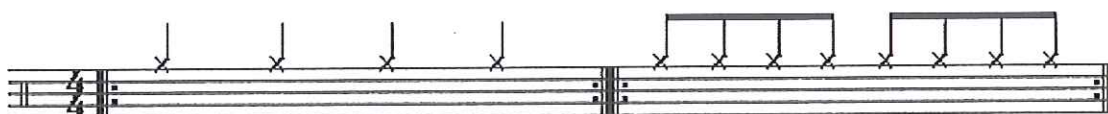
Et proposem diversos exercicis per a començar.

1. Assenta't bé: una bona posició corporal (natural, equilibrada i sense tensions) t'ajudarà a percutir l'instrument de manera més fàcil i a millorar sensiblement la sonoritat. La caixa ha d'estar situada entre les cames, el peu dret sobre el pedal del bombo i l'esquerre sobre el pedal del charles.
2. Practica este ritme sobre el plat ride amb la mà dreta. Primer el primer compàs, amb negres, i quan veges que aconseguixes una pulsació regular, intenta fer corxeres:

És molt important que t'acostumes a comptar els polsos: UN-DOS-TRE-CUA en el primer compàs, UN-I-DOS-I-TRES-I-CUA-I. T'ajudarà a comprendre millor el ritme i t'ajudarà amb ritmes més complexos.

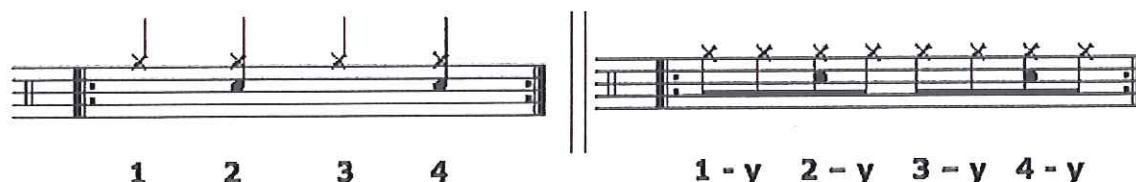
3. Practica el mateix ritme amb el charles, també amb la mà dreta. No oblides comptar.

4. Ho tens? Llavors ja estàs preparat per al següent exercici. La caixa normalment realitza colps en els polsos 2 i 4. Prova a fer este ritme sobre la caixa utilitzant la mà esquerra. No oblides comptar en veu alta.

5. Si ja has refermat este exercici, prova amb les dos mans. Açò és un poc més difícil, però no et desanimes si no t'ix a la primera. Amb un poc de pràctica ho aconseguiràs.

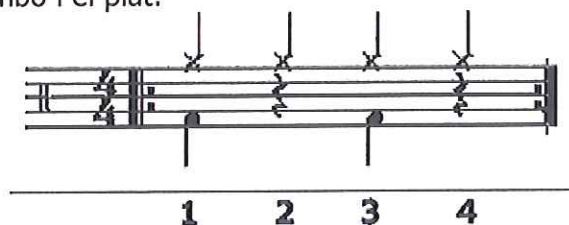

6. Deixa les baquetes i concentra't en el peu dret. La manera més còmoda per a tocar-ho és quan tot el peu està sobre el pedal i només has de moure el peu cap avall i cap amunt.

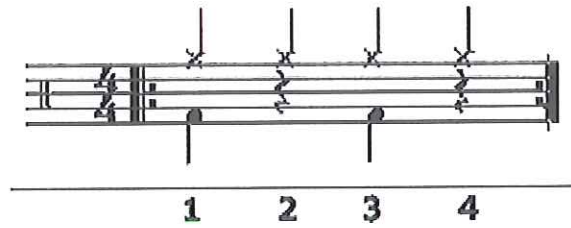

No oblides comptar: UN-(Dos)-TRES-(Cua)

7. Ara pots unir el bombo i el plat:

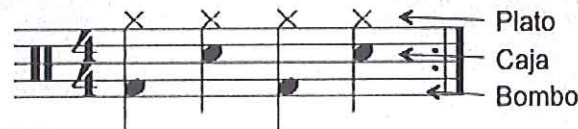

8. Si ho has aconseguit, prova a unir el bombo i la caixa.

9. Estàs preparat? Perquè ara, tot al mateix temps. No et desanimes si no ho aconseguixes a la primera. Relaxa't, fes una altra cosa, i torna a provar més tard. La constància és molt important, així que torna a realitzar tots els passos fins que aconseguisques automatitzar este ritme.

La base: bombo, caja y plato

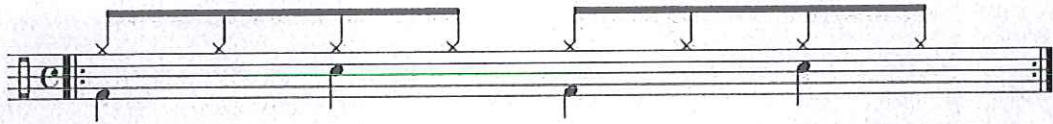

		1	2	3	4
Plato	Mano derecha	O	O	O	O
Caja	Mano izquierda		O		O
Bombo	Pie derecho	O		O	
		Un	Dos	Tres	Cua

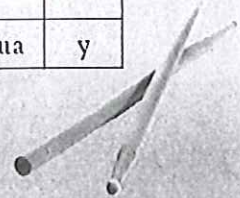
Pareix poca cosa, però amb este ritme bàsic ja pots acompanyar un muntó de cançons. A continuació tens una selecció de ritmes diferents. Procura fer-los pas a pas perquè, encara que parega més lent, a la llarga veuràs com progresses cada vegada a major velocitat.

Les partitures i els esquemes que acompanyen cada ritme t'ajudaran a entendre'ls millor i a estudiar-los, però intenta aprendre'ls de memòria.

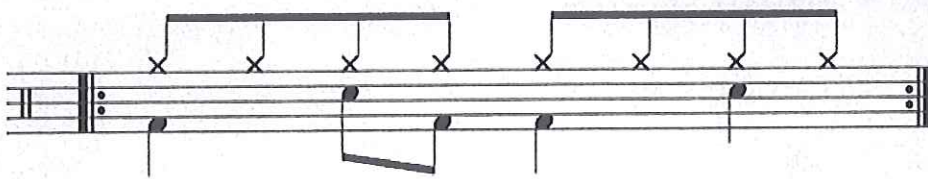
Ritmo 1

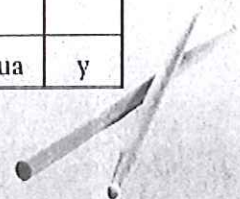
		1	y	2	y	3	y	4	y
Plato	M.D.	○	○	○	○	○	○	○	○
Caja	M.I.			○				○	
Bombo	P.D.	○				○			
		un	y	dos	y	tres	y	cua	y

Ritmo 2

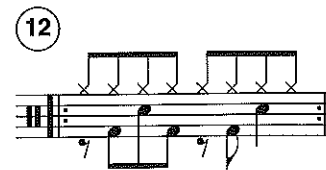
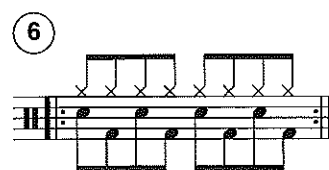
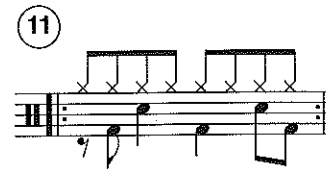
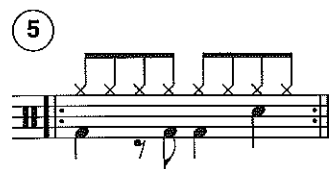
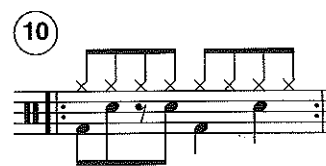
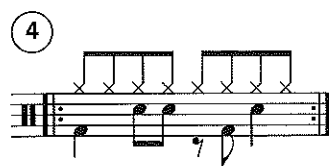
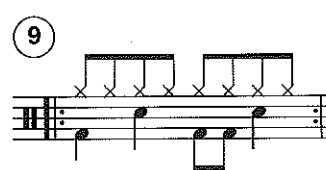
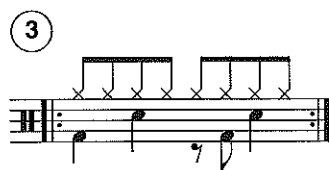
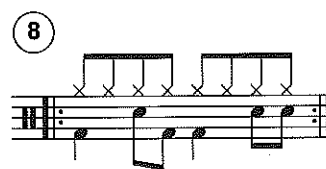
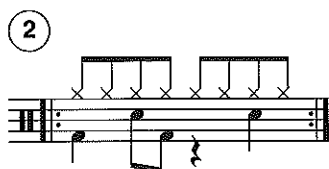
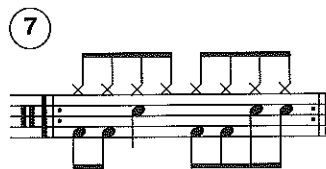
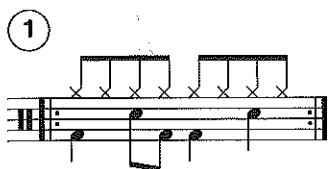
		1	y	2	y	3	y	4	y
Plato	M.D.	○	○	○	○	○	○	○	○
Caja	M.I.			○				○	
Bombo	P.D.	○			○	○			
		un	y	dos	y	tres	y	cua	y

PRÁCTICA: DOCE RITMOS BÁSICOS

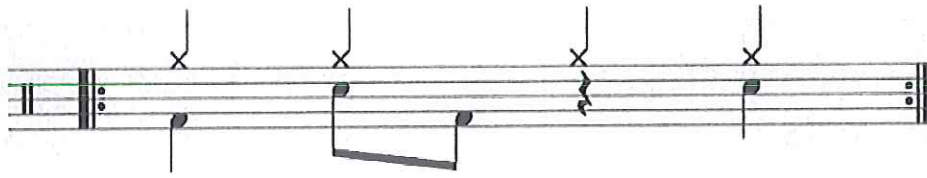
Aquí tienes 12 ritmos reales de un compás para que puedas repetirlo una y otra vez. No están pensados para que puedas ejecutarlos uno detrás de otro, pero deberías poder tocarlos, al menos, dos/tres veces seguidas. Normalmente, en cada canción, le corresponde un patrón diferente por frase, por lo tanto 8 compases al menos.

Deberías comenzar a tocar instrumento por instrumento, después junta dos y finalmente toca los tres instrumentos simultáneamente. Cuando lo consigas para de tocar y comienza de nuevo con todo a la vez.

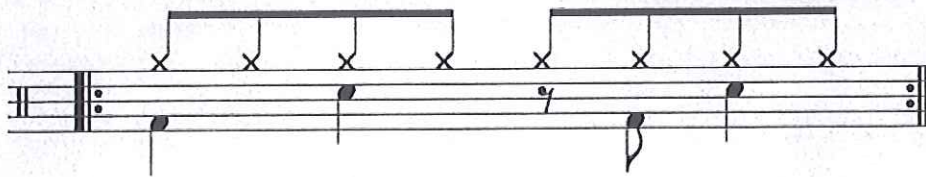
Si has conseguido tocarlos sin dificultad, con el ritmo y sonido igualado, ya puedes decir: "puedo ser batería".

Ritmo 3

		1	y	2	y	3	y	4	y
Plato	M.D.	○		○		○		○	
Caja	M.I.			○				○	
Bombo	P.D.	○			○				
		un	y	dos	y	tres	y	cua	y

Ritmo 4

		1	y	2	y	3	y	4	y
Plato	M.D.	○	○	○	○	○	○	○	○
Caja	M.I.			○				○	
Bombo	P.D.	○					○		
		un	y	dos	y	tres	y	cua	y

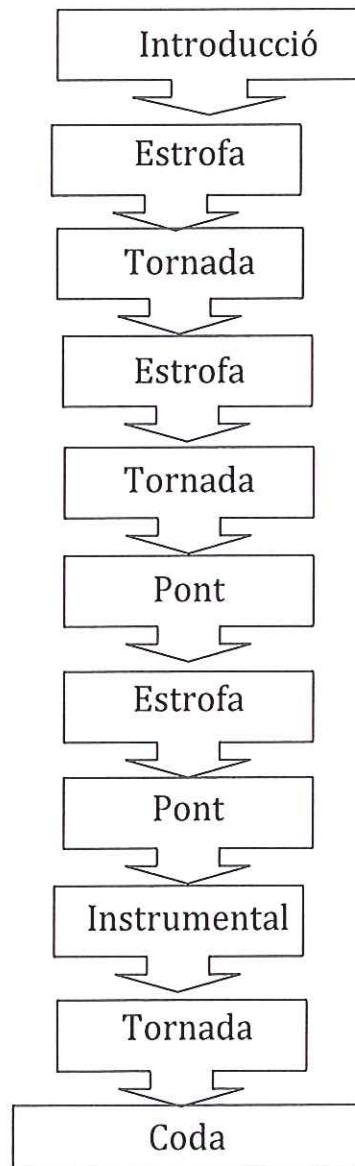
Rondó

El rondó és una forma que consisteix en l'alternança de tornades i cobles. Els tornades són sempre iguals i les cobles poden ser iguals o diferents entre si. Sempre comença i acaba amb la tornada. El nombre de seccions no és fix, encara que sovint té 5, 7 o 9 parts. Un dels esquemes més utilitzats és el que consta de cinc parts.

Cançó pop

Encara que no hi ha una forma fixa per a este tipus de música, és freqüent que l'estructura de les cançons de la música *pop* siga semblant i seguisca un esquema com este:

FILLS

Els toms es poden utilitzar en els temps forts com el bombo i la caixa, però habitualment s'utilitzen per als fills. Un fill és un moment de farcit rítmic o per a passar d'una secció a una altra de la cançó. També s'utilitzen per als fills tots els altres instruments. Els fills poden durar un o més temps en ritmes de negra, corxera o semicorxera.

The image shows a drum set with the following labels: Ride, Tom 2, Tom 1, Tom 3, and Charles pie. Below the drum set is a musical staff with a treble clef and a common time signature (C). The staff contains six notes, each with a label above it: Tom 1, Tom 2, Tom 3, Ride, Charles pie, and Crash. The notes for Ride, Charles pie, and Crash have an 'x' mark above them, indicating a specific drum sound. A pair of drumsticks is shown in the bottom right corner of the image.

Ací tens una selecció de fills per a practicar.

Fill 1

	1	y	2	y	3	y	4	y	1
Plato	○	○	○	○	○				
Caja			○						
Bombo	○			○	○				○
Tom 1						○			
Tom 2							○		
Tom 3								○	
Ride									○
	un	y	dos	y	tres	y	cua	y	un

Fill 2

	1	y	2	y	3	y	4	y	1
Plato	○	○	○	○	○				
Caja			○						
Bombo	○			○	○				○
Tom 1						○			
Tom 2							○	○	
Tom 3								○	
Ride									○
	un	y	dos	y	tres	y	cua	y	un

Fill 3

	1	y	2	y	3	y	4	y	1
Plato	○	○	○	○	○				
Caja			○						
Bombo	○			○	○				○
Tom 1						●	●		
Tom 2							●	●	
Tom 3								●	●
Ride									○
	un	y	dos	y	tres	y	cu	y	un

Fill 4

	1	y	2	y	3	y	4	y	1
Plato	○	○	○	○					
Caja			○						
Bombo	○			○					○
Tom 1					●	●	●	●	
Tom 2							●	●	●
Tom 3								●	●
Ride									○
	un	y	dos	y	tres	y	cu	y	un

3.2.12 UN *FILL* PARA CADA OCASIÓN

Los toms se pueden utilizar en los tiempos fuertes como el bombo y la caja, pero habitualmente se utilizan para los *fills*. Un *fill* es un momento de relleno rítmico o para pasar de una sección a otra de la canción. También se utilizan para los *fills* todos los demás instrumentos, la caja y los platos. Los *fills* pueden durar uno o más tiempos en ritmos de negra, corchea o semicorchea.

Veámos unos ejemplos típicos:

The image displays six musical staves, each representing a different drum fill pattern. Each staff begins with a series of 'x' marks above the notes, indicating cymbal hits. The patterns are numbered 1 through 6 in circles. Staff 1 shows a sequence of eighth notes with cymbal hits on every other note. Staff 2 shows a similar sequence but with a different cymbal placement. Staff 3 introduces a triplet of eighth notes. Staff 4 features a more complex rhythmic pattern with sixteenth notes. Staff 5 shows a pattern with a mix of eighth and sixteenth notes. Staff 6 features a pattern with a mix of eighth and sixteenth notes, ending with a final cymbal hit marked with an asterisk.

Podemos cambiar el ritmo base e intercalar dentro de cada canción diferentes *fills* para cada ocasión.

3.3 LAS ESTRUCTURAS DE LAS CANCIONES

Si ya tocas todo tipo de ritmos y *fills* y te atreves a usar cualquier golpe donde quieras, es momento para que sepas cómo se estructuran las canciones.

La mayor parte de las canciones tienen distintas partes o secciones, entre las cuales se encuentran las siguientes:

1. **LA INTRODUCCIÓN** (o "intro"): es una sección corta al comienzo que introduce la canción a los oyentes.
2. **LAS ESTROFAS**: Una de las principales secciones de la canción. Generalmente hay varias estrofas, todas ellas con la misma música pero con texto diferente para cada estrofa.
3. **EL ESTRIBILLO**: suele haber distintos estribillos entre estrofas, pero ahora con el mismo texto.
4. **EL PUENTE**: sirve de transición entre estrofas y estribillos.
5. **LOS SOLOS**: se tocan sobre la base de la estructura de la estrofa o estribillo, pero a veces cuentan con su propia estructura. Los solos suelen tocarlos las guitarras pero también el piano o la batería.
6. **LA CODA**: suele ser similar a la introducción pero para concluir la canción de manera abrupta o desvaneciéndose poco a poco. Cualquier manera de llegar al final estará bien si se realiza de manera convincente o se interpreta con seguridad.

Para el batería, es básico diferenciar cada sección con pequeñas variaciones rítmicas y tímbricas. Por ejemplo, el plato *crash* se puede utilizar para marcar el comienzo o la mitad de cada sección; los *fills* son mejores cuando se tocan al final de una sección y sirven para alertar de que la canción está a punto de pasar de una sección a otra con mayor o menor intensidad.

También es muy interesante que realices diferencias entre secciones con el sonido y el impacto, adornándola con *fills* y golpes de platillo.

1. Podrías llevar la pulsación en los platillos *hi-hat* durante las estrofas y cambiar al platillo *ride* para los estribillos, sin variar la caja ni el bombo.
2. Podrías cambiar de una pulsación de corcheas para las estrofas y de negra para los estribillos o al revés.
3. Podrías cambiar de matices para las estrofas y los estribillos: en general, las estrofas más suaves que los estribillos.
4. Para los solos utiliza la campana del platillo (si crees que le va bien).
5. Los ritmos de cada sección deben ser parecidos pero hay canciones a las que les va bien un cambio radical.
6. Un buen consejo: ¡no des todo lo que sabes al principio! Es muy eficaz comenzar con ritmos sencillos e ir poco a poco haciendo la parte de batería más y más interesante a medida que avanza la canción. La emoción va a aumentar a medida que toques lo que corresponde a cada momento.

3.4 PRÁCTICA DE ALGUNOS ESTILOS RÍTMICOS

Viene la hora de tocar: esto no es un ejercicio. Aquí tienes un pequeño rock con algunas partes en las que encontrarás diferentes ritmos tipo y *fills*.

PEQUEÑO ROCK

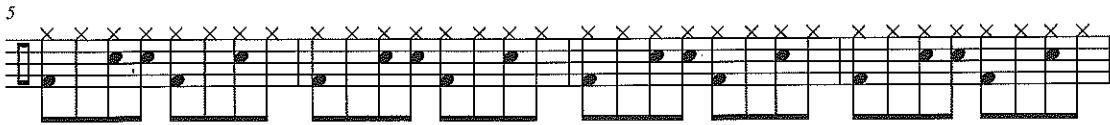
Introducción

1

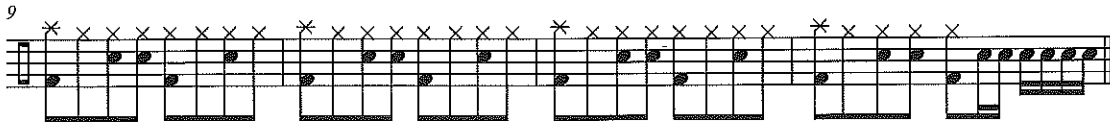

Estrofa

5

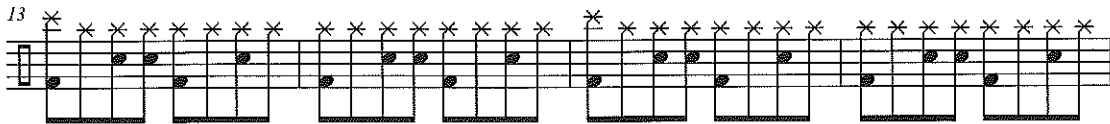

9

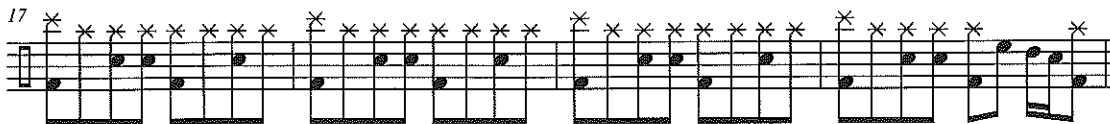

Estribillo

13

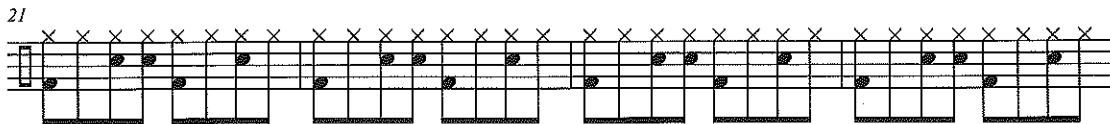

17

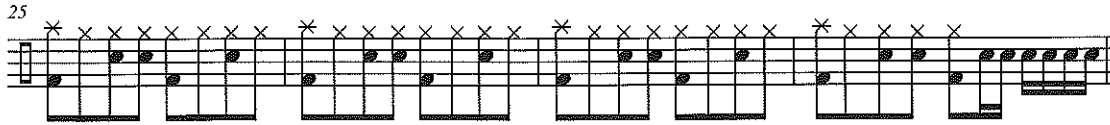

Estrofa

21

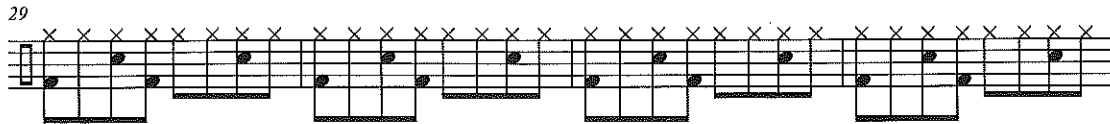

25

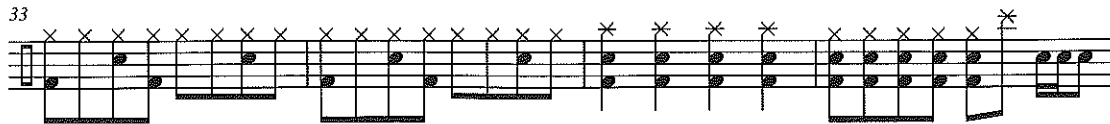

Puente

29

33

Coda

37

APÈNDIX IV. EL TECLAT

Un **teclat** és un instrument imitador quasi perfecte de tots els altres instruments, i també pot produir sons naturals, veus, efectes de so i sons completament nous mai escoltats abans. Els teclats poden variar el timbre dels sons.

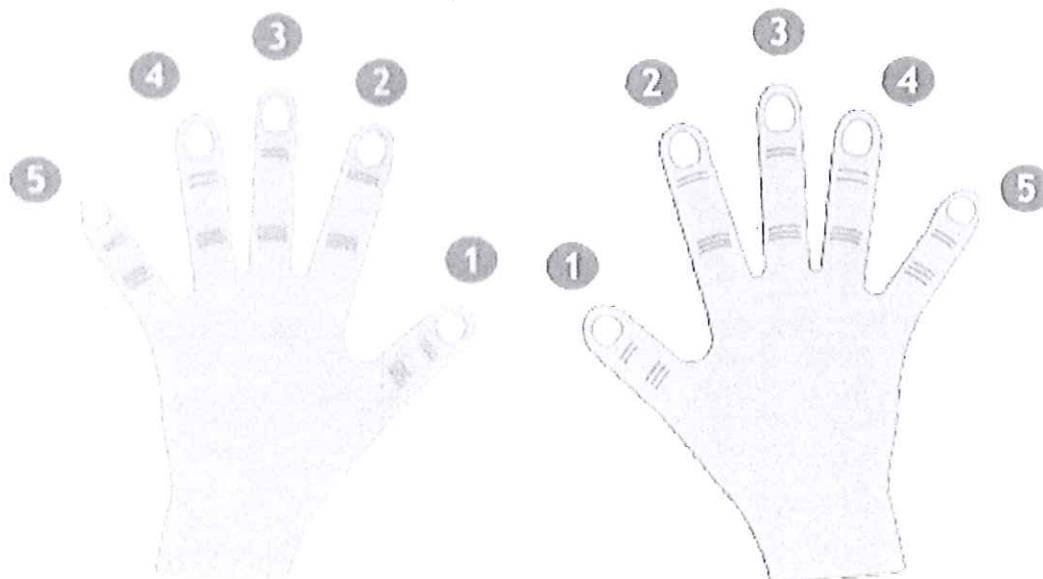
Els controls seleccionen un so específic només d'estrènyer un botonet; aquell prové d'un banc de sons emmagatzemats electrònicament en la memòria del sintetitzador. Cada marca té els seus propis instruments i combinacions tímbriques.

Alguns teclats poden crear, emmagatzemar (gravar) i reproduir nous sons.

La tècnica de dits serà la pròpia del piano emprant una tècnica corporal adequada a les necessitats d'este instrument.

El teclat és l'instrument polifònic per excel·lència. A més, compta amb una gran extensió que ens permet tocar qualsevol instrument per molt agut o greu que siga.

En el teclat, igual que el piano, fa falta una mínima planificació, que es diu digitació, per a poder assignar cada dit a una o unes quantes tecles. Es representa amb un número de l'1 al 5 (del polze al menut) situat damunt o davall de la nota i la seua lectura i memorització ha de ser simultània a la d'esta.

Per a tocar el teclat necessitem tindre una **postura adequada**:

- El cap ha d'estar inclinat lleument cap al piano.
- L'esquena ha d'estar recta però sense forçar-la, amb una posició natural.
- Els colzes han d'estar un poc més avant que el tronc.
- Les mans no han de recolzar-se en el piano, els dits únicament fan contacte amb el teclat.
- L'altura de la banqueta ha de permetre'ns que l'avantbraç estiga a la mateixa altura que la de les tecles del piano.
- Els peus estaran recolzats en el sòl.

Posició correcta de les mans

- Els dits han de formar un xicotet arc al fer contacte amb les tecles. Esta posició permet una bona mobilitat i afecta les articulacions per a fer la força precisa per a pressionar la tecla. Esta posició permet ocupar correctament el polze. Esta posició no provocarà tensions en el teu avantbraç.

El piano és un dels instruments més difícils que existixen i arribar a dominar-ho mitjanament requereix anys d'estudi, pràctica i paciència. No obstant això començar a "traure-li partit" als teclats pot aconseguir-se si tenim un poc de paciència i seguim estos passos:

- Assenta't correctament i equilibradament.
- Col·loca correctament la mà.
- Relaxa't: no cal estrényer les tecles; els teclats són molt suaus i amb un lleu moviment del dit i amb el pes del nostre avantbraç hi ha força suficient perquè el teclat sone bé.
- Aprén les notes de la cançó, compàs a compàs.
- Aprén de memòria les notes de la cançó amb el seu ritme.
- Col·loca les notes en el teclat: Si presteu un poc d'atenció veureu com les tecles negres estan ordenades en grups de dos i de tres. Llavors, la tecla de la nota DO és la primera tecla blanca que està just abans d'un grup de dos tecles negres.

PRÀCTIQUES PER A TECLAT

PRÀCTICA I

Anem a començar amb el *Himne de l'Alegria* de **L.v. Beethoven**, practicant tots els alumnes de la classe amb el "teclat de paper" cadascuna de les veus per separat. El resultat final és que els alumnes, agrupats en quartets, puguen tocar les quatre parts d'aquesta partitura. Utilitzarem el so *string* (49) del GM per a totes les veus i conseguirem que sone com una gran orquestra de cordes.

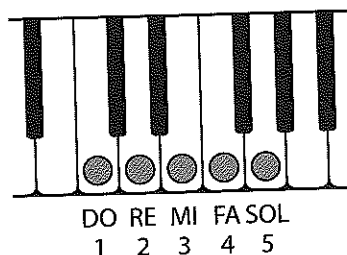
Encontrarás algunas canciones sencillas, a modo de prácticas, para que puedas ir empezando a tocar el teclado y para que lo disfrutes en compañía de tus compañeros. Al principio es difícil realizar acciones en las dos manos, pero cuando lo consigas querrás otra y otra más. Espero que este cuaderno te ayude a que el proceso sea lo más fácil y ameno posible. Y ahora, paciencia. Y ... ¡Música maestro!

4.4 7 PRÁCTICAS PARA TECLADO

PRÁCTICA I

Para empezar podemos ejemplificar lo anterior con la melodía del *Himno de la Alegría* de L. v. **Beethoven**, practicando todos los alumnos de la clase en el "teclado de papel" cada una de las voces por separado. El resultado final es que los alumnos, agrupados en cuartetos, puedan tocar las cuatro partes de esta partitura. Utilizaremos, por ejemplo, el sonido *string* (49) del GM para todas las voces y conseguiremos que suene como una gran orquesta de cuerdas.

PASO 1: Tocar la melodía 1 en mano derecha (m.d.) con posición fija de Do en el registro agudo (4ª octava):

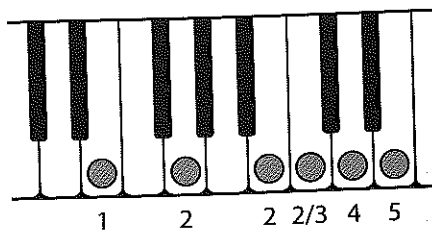

Moderato ♩ = 120

3 4 5 5 4 3 2 1 1 2 3 3 2 2 3 4 5 5 4 3 2 1 1 2 3 2 1 1

I

PASO 2: Tocar la melodía 2 en la Mano Derecha (M.D.) con posición fija de do con saltos en los dedos, pero sin cambios de posición. En el registro agudo (4ª octava).

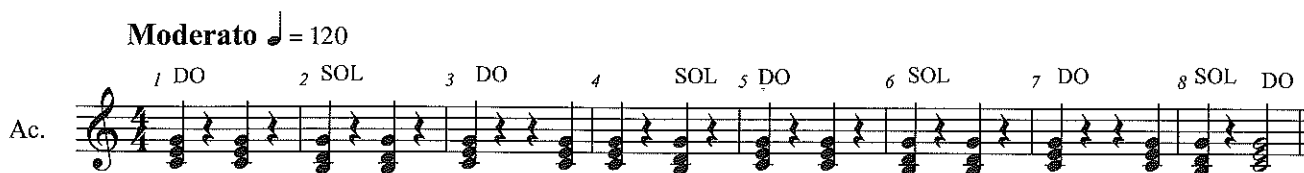
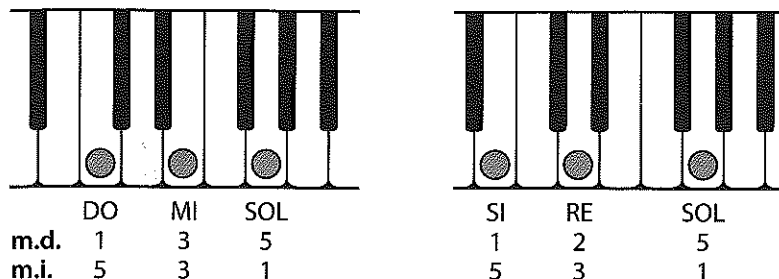

Moderato ♩ = 120

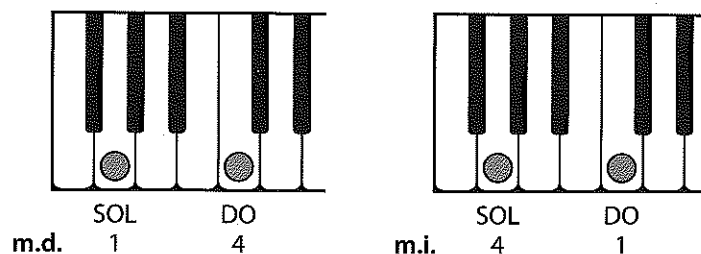
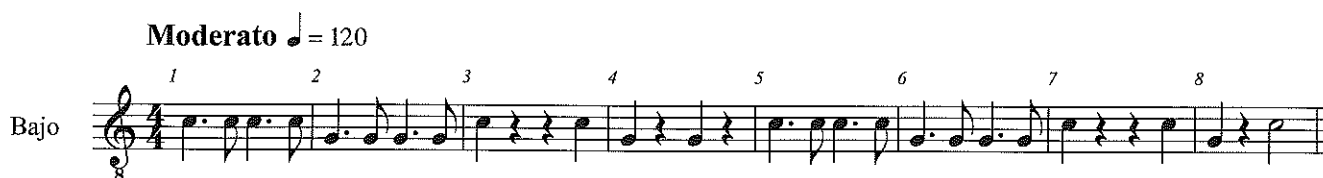
3 4 5 5 4 3 2 1 1 2 5 5 4 4 3 4 5 5 4 3 2 1 1 2 5 2 1 1

II

PASO 3: Tocar los **acordes** con Mano Derecha (M.D.) y/o Mano Izquierda (M.I.) con posición fija de 1-3-5. Otra posición alternativa, al gusto del intérprete, podemos ofrecer para el acorde de SOL: con 1-2-5. Las notas del acorde de DO son do-mi-sol y las del acorde de SOL, si-re-sol. Tocado en el registro medio-grave (2ª-3ª octava: DO2 o DO3).

PASO 4: Tocar el Bajo con mano derecha (m. d.) y/o mano izquierda (m. i.) con posición fija de 1-4 y tocado en el registro grave o muy grave (1ª-2ª octava: DO1 o DO2)

PASO 5: Tocar todas las voces a la vez en cuarteto. El resultado es buenísimo.

Moderato ♩ = 120

Melodía I

Melodía II

Acordes

Bajo

I

II

Ac.

B.

PRÁCTICA II

Memoriza la mano izquierda hasta que puedas tocar SIN MIRARTE las manos. Los acordes están situados en Do2

1. Acordes de I, IV y V7 de DO Mayor

DO FA DO SOL7 DO

2. Acordes de I, IV y V7 de SOL Mayor

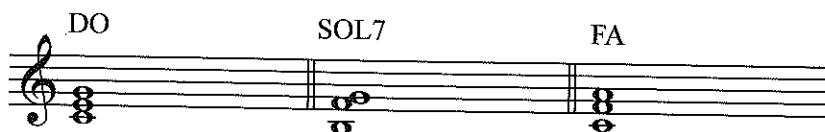
3. Acordes de I, IV y V7 de FA Mayor

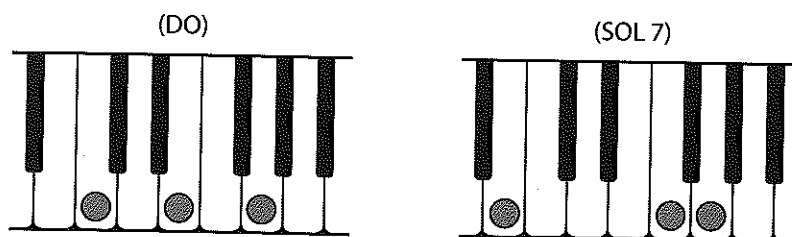
PRÁCTICA III

AHORA, A DOS MANOS.

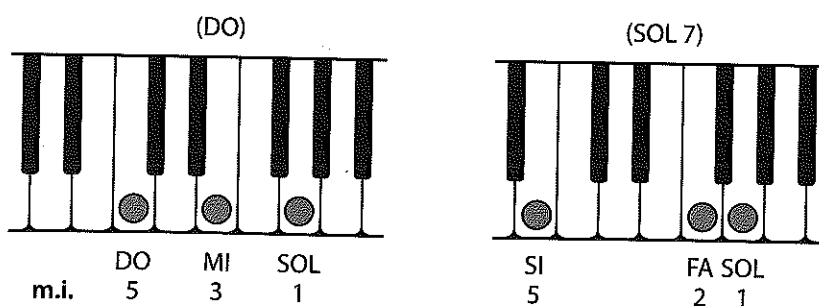
1º) Aprende y memoriza las notas de los acordes DO y SOL7:

2º) Sitúa las notas en el teclado:

3º) Coloca los dedos de la mano izquierda para tocarlos a la vez:

- 4º) Toca los acordes de la canción con su ritmo:
- 5º) Ahora, coloca la mano derecha en posición fija de DO y practica la melodía.
- 6º) Cuando tengas las dos manos bien seguras por separado, practica para unir las.

A REMAR

Allegretto

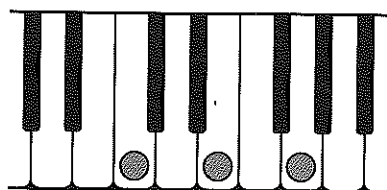
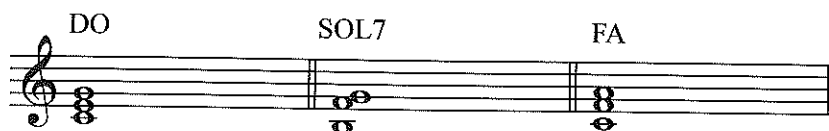
popular

Piano

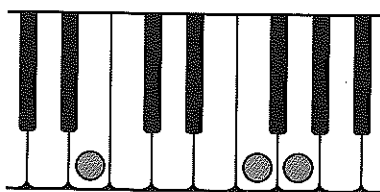
The musical score for 'A REMAR' is presented in a piano arrangement. It consists of four systems of music, each with a melody line and a piano accompaniment line. The tempo is marked 'Allegretto' and the style is 'popular'. The score is divided into four sections labeled A, B, C, and D, corresponding to measures 1-4, 5-8, 9-12, and 13-16. The piano accompaniment features chords labeled 'DO' and 'SOL7'. The melody line includes a box labeled 'A' around measure 1 and 'B' around measure 5. The piano part includes a circled area around measures 3 and 4.

PRÁCTICA IV

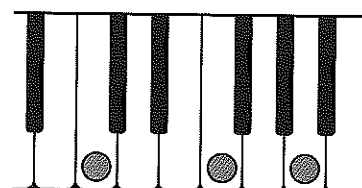
Ahora, trabaja con los acordes de DO, SOL7 y FA de **DO MAYOR** en posición fija de DO y practica, siguiendo los pasos anteriores, la siguiente canción:

m.i. DO MI SOL
5 3 1

SI FA SOL
5 2 1.

DO FA LA
5 3 1

LA MARCHA DE LOS SANTOS

Tradicional USA

Allegro

Piano

2 3 4 5

6 7 8 9 10 11

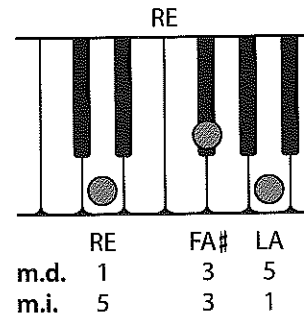
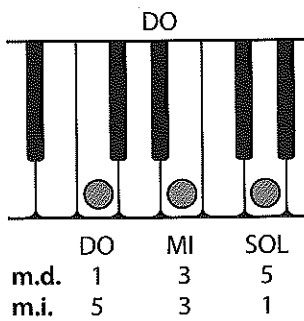
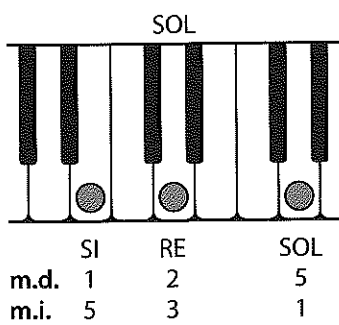
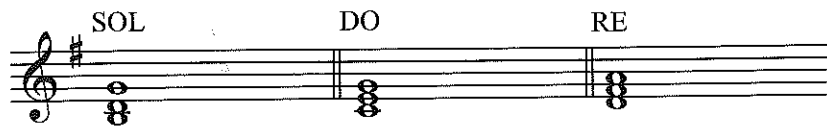
12 13 14 15 16 17

DO SOL7 DO FA DO SOL7 DO

PRÁCTICA V

Trabaja los acordes de SOL, DO y RE en **SOL MAYOR** manteniendo la posición fija de sol y practícalos en la canción **IL ES NÈ** popular de Suiza.

ACORDES de I(SOL), IV(DO) y V(RE) de SOL Mayor. (Recuerda que el fa es sostenido).

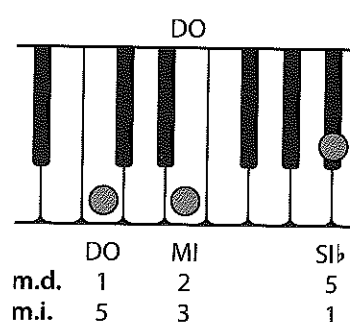
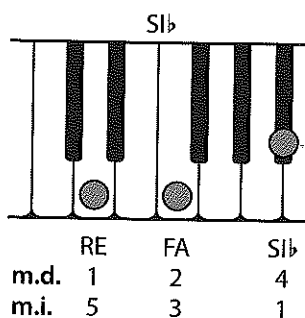
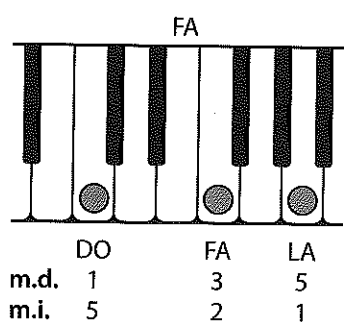
IL ES NÈ

Tradicional Suiza

Piano

PRÁCTICA VI

ACORDES DE I(FA), IV(SI \flat) y V7(DO7) de FA Mayor. Recuerda, el si es bemol.

YANKEE DOODLE

Tradicional USA

Piano

The score for 'Yankee Doodle' on piano is in 4/4 time. It consists of two systems of music. The first system (measures 1-4) is marked with a box 'A' and the second system (measures 5-8) is marked with a box 'B'. Chord markings are provided for the piano accompaniment.

Measure 1: FA

Measure 2: DO7

Measure 3: FA, SI \flat , DO7

Measure 4: FA, SI \flat

Measure 5: SI \flat

Measure 6: FA

Measure 7: SI \flat

Measure 8: DO, DO7, FA

PRÁCTICA VII

Trabajo de los acordes **DO, SOL/7, la, FA, RE/7** y **mi** de **DO MAJOR**. Y la melodía con cambios de posición.

POMPA Y CIRCUNSTANCIA

E. Elgar

A

2 3 4 5 6 7 8

Piano

DO SOL7 lam DO FA DO RE SOL

Detailed description: This system contains measures 2 through 8. The melody is written in a treble clef with a 2/4 time signature. The piano accompaniment is in a bass clef. Chords are indicated below the piano staff: DO (C), SOL7 (G7), lam (F), DO (C), FA (F), DO (C), RE (D), and SOL (G). Measure 8 features a slur over the RE and SOL notes in the melody.

B

9 10 11 12 13 14 15 16

DO RE SOL mim lam RE7 SOL SOL7

Detailed description: This system contains measures 9 through 16. The melody continues in the treble clef. The piano accompaniment chords are: DO (C), RE (D), SOL (G), mim (E), lam (F), RE7 (D7), SOL (G), and SOL7 (G7). Measure 16 features a slur over the SOL and SOL7 notes in the piano part.

A

17 18 19 20 21 22 23 24

DO SOL7 lam DO FA DO RE SOL

Detailed description: This system contains measures 17 through 24. The melody is in the treble clef. The piano accompaniment chords are: DO (C), SOL7 (G7), lam (F), DO (C), FA (F), DO (C), RE (D), and SOL (G). Measure 24 features a slur over the RE and SOL notes in the melody.

B'

25 26 27 28 29 30 31 32

DO RE SOL mim FA SOL7 DO DO

Detailed description: This system contains measures 25 through 32. The melody is in the treble clef. The piano accompaniment chords are: DO (C), RE (D), SOL (G), mim (E), FA (F), SOL7 (G7), DO (C), and DO (C). Measure 32 features a slur over the DO and DO notes in the piano part.

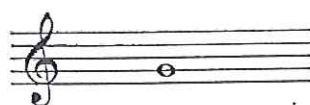
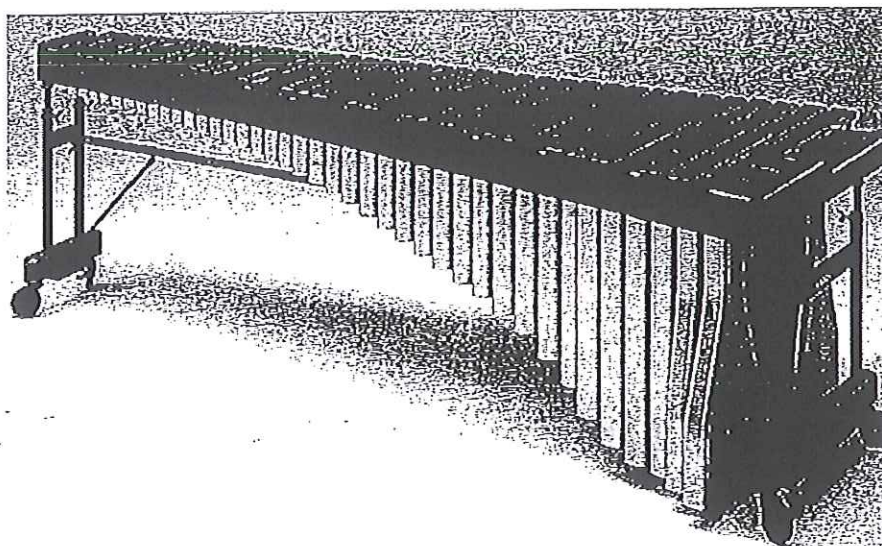
C

33 34 35 36 37 38 39 40

FA SOL DO lam FA SOL7 DO DO

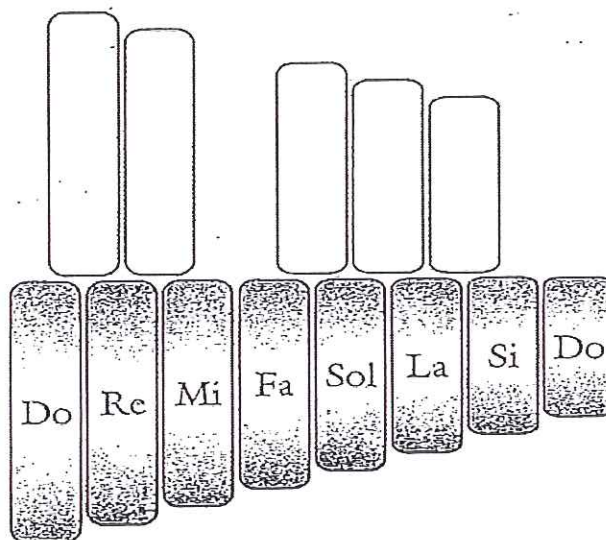
Detailed description: This system contains measures 33 through 40. The melody is in the treble clef. The piano accompaniment chords are: FA (F), SOL (G), DO (C), lam (F), FA (F), SOL7 (G7), DO (C), and DO (C). Measure 40 features a slur over the DO and DO notes in the piano part.

LÁMINAS

La Clave de Sol (el Sol se encuentra en la 2ª línea)

Localización de las notas:

La Escala de Do Mayor (en clave de Sol)

Técnica

Do Mayor

La Escala

Do Re Mi Fa Sol La Si Do Do Si La Sol Fa Mi Re Do

El Arpeggio

Do Mi Sol Do Do Sol Mi Do

1 I D I D I D

2 I D I D I D

3 D I D I D I D I

4 I D I D I D

5 I D I D I D

6 I D I D I D

7 I D I D I D I D I D I D I D I D I D I

8 D I D I D I D I D I D I D I D I D

Ejercicios

51 Cucu Canción popular

D I D D I D D I I D D I

52 Muchas Naranjitas Canción popular

I I D D I D I I D D I I I D D I D I D D I

53 Mary had a little Lamb Canción popular

3

Musical notation for the first staff of 'Mary had a little Lamb' in 3/4 time, starting with a treble clef and a key signature of one flat.

Musical notation for the second staff of 'Mary had a little Lamb'.

54 Claro de Luna Canción popular francesa

4

Musical notation for the first staff of 'Claro de Luna' in 4/4 time, starting with a treble clef and a key signature of one flat.

55 London Bridge (El puente de Londres) Canción popular inglesa

5

Musical notation for the first staff of 'London Bridge (El puente de Londres)' in 5/4 time, starting with a treble clef and a key signature of one flat.

56 Donkey Round Canción popular americana

6

Musical notation for the first staff of 'Donkey Round' in 6/4 time, starting with a treble clef and a key signature of one flat.

Musical notation for the second staff of 'Donkey Round'.

57 Himno de la alegría Ludwig von Beethoven

7

Musical notation for the first staff of 'Himno de la alegría' in 7/4 time, starting with a treble clef and a key signature of one flat.

Musical notation for the second staff of 'Himno de la alegría'.

58 Dreydl, Dreydl Canción popular

8

Musical notation for the first staff of 'Dreydl, Dreydl' in 8/4 time, starting with a treble clef and a key signature of one flat.

Técnica

①

I D I D I D I D I ...

②

I D I D I D I D I ...

③

I D I D I D I D I ...

④

D I D I D I D I D ...

⑤

I D I D I D I D I ...

⑥

D I D I D I D I D ...

Ejercicios

59 El Zoológico Canción popular

9

I I D I I D I D I I I D I I D I D I

60 Frère Jacques Canción popular francesa

10

61 Con mi Martillo Canción popular

11

I D I D I D I D I D I D I D I D

62 Skip to my Lou Canción popular americana

12

63 El Burrito Canción popular

13

D I D I D I D I D I D I D I D I

64 La Mañana (de "Peer Gynt") Edvard Grieg

14

D I D I D I D I D I D I D I

65 Arre Borriquito Canción popular

15

66 Alouette Canción popular francesa

16

67 Can Can (finale de "Orpheus") Jacques Offenbach

17

Dúos

(1ª Voz = Vibrafono y 2ª Voz = Marimba)

Canción popular

74

1ª Voz Chopsticks

24

Musical notation for the first system of 'Chopsticks'. It consists of two staves: the top staff is labeled '1ª Voz' and the bottom staff is labeled '2ª Voz'. The music is in 3/4 time and features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The first staff has a treble clef and the second staff has a bass clef. There are accents (>) over several notes in both staves.

Musical notation for the second system of 'Chopsticks', continuing from the first system. It consists of two staves, labeled '1' and '2', with the same rhythmic and melodic patterns as the first system.

Musical notation for the third system of 'Chopsticks', continuing from the second system. It consists of two staves, labeled '1' and '2', with the same rhythmic and melodic patterns as the previous systems.

75

1ª Voz Campanita del lugar

Canción popular francesa

25

Musical notation for the first system of 'Campanita del lugar'. It consists of two staves: the top staff is labeled '1ª Voz' and the bottom staff is labeled '2ª Voz'. The music is in 4/4 time and features a rhythmic pattern of quarter and eighth notes. The first staff has a treble clef and the second staff has a bass clef.

Musical notation for the second system of 'Campanita del lugar', continuing from the first system. It consists of two staves, labeled '1' and '2', with the same rhythmic and melodic patterns as the first system.

Musical notation for the third system of 'Campanita del lugar', continuing from the second system. It consists of two staves, labeled '1' and '2', with the same rhythmic and melodic patterns as the previous systems.

76 1ª Voz Rakes of Mallow

Canción popular

26

2ª Voz 8va

Musical score for 'Rakes of Mallow' in 4/4 time. It features a first vocal line (1ª Voz) and a second vocal line (2ª Voz) marked 8va. The piano accompaniment consists of two staves. The first system includes a grand staff with two staves and a piano part with two staves. The second system continues the piano part with two staves.

Piano accompaniment for 'Rakes of Mallow' in 4/4 time, consisting of two staves. The first system includes a grand staff with two staves and a piano part with two staves. The second system continues the piano part with two staves.

77 1ª Voz Camptown Races

Stephen Foster

27

2ª Voz *f* *p* *f*

Musical score for 'Camptown Races' in 4/4 time. It features a first vocal line (1ª Voz) and a second vocal line (2ª Voz) with dynamic markings *f*, *p*, and *f*. The piano accompaniment consists of two staves. The first system includes a grand staff with two staves and a piano part with two staves. The second system continues the piano part with two staves.

78 1ª Voz El Canto del Cuco

Canción popular

28

2ª Voz 8va

Musical score for 'El Canto del Cuco' in 3/4 time. It features a first vocal line (1ª Voz) and a second vocal line (2ª Voz) marked 8va. The piano accompaniment consists of two staves. The first system includes a grand staff with two staves and a piano part with two staves. The second system continues the piano part with two staves.

Piano accompaniment for 'El Canto del Cuco' in 3/4 time, consisting of two staves. The first system includes a grand staff with two staves and a piano part with two staves. The second system continues the piano part with two staves.

Piano accompaniment for 'El Canto del Cuco' in 3/4 time, consisting of two staves. The first system includes a grand staff with two staves and a piano part with two staves. The second system continues the piano part with two staves.

29 Trío

79

Frère Jacques (Canon)

Canción popular francesa

1ª Voz

2ª Voz

3ª Voz

1

2

3

1

2

3

1

2

3

CHACONNE

George Wylac

The first system of musical notation consists of four staves. The top staff is in treble clef with a 2/4 time signature. It contains a sequence of notes: a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note D5, a quarter note E5, a quarter note F5, a quarter note G5, and a quarter note A5. The second and third staves are in treble clef and contain a series of chords, each represented by a vertical line with a horizontal bar across it. The bottom staff is in bass clef and also contains a series of chords, each represented by a vertical line with a horizontal bar across it.

The second system of musical notation consists of four staves. The top staff is in treble clef with a 2/4 time signature. It contains a sequence of notes: a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note D5, a quarter note E5, a quarter note F5, a quarter note G5, and a quarter note A5. The second staff is in treble clef and contains a series of chords, each represented by a vertical line with a horizontal bar across it. The third staff is in treble clef and contains a series of chords, each represented by a vertical line with a horizontal bar across it. The bottom staff is in bass clef and contains a series of chords, each represented by a vertical line with a horizontal bar across it.

The third system of musical notation consists of four staves. The top staff is in treble clef with a 2/4 time signature. It contains a sequence of notes: a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note D5, a quarter note E5, a quarter note F5, a quarter note G5, and a quarter note A5. The second staff is in treble clef and contains a series of chords, each represented by a vertical line with a horizontal bar across it. The third staff is in treble clef and contains a series of chords, each represented by a vertical line with a horizontal bar across it. The bottom staff is in bass clef and contains a series of chords, each represented by a vertical line with a horizontal bar across it.

Handwritten musical notation on a four-staff system. The notation consists of quarter notes and half notes across eight measures. The first three staves are treble clefs, and the fourth staff is a bass clef. The notes are arranged in a simple harmonic progression.

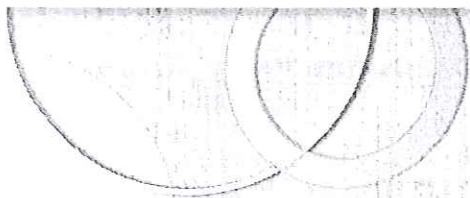
Handwritten musical notation on a four-staff system, identical to the first system. It features quarter and half notes in a four-part setting across eight measures.

Handwritten musical notation on a four-staff system. The notation is identical to the previous systems but includes first and second endings. The first ending is labeled "1.-3." and the second ending is labeled "4." in the top right corner. The notation ends with repeat signs and dots.

COMENTARIO MUSICAL

Escribir una redacción siguiendo estos puntos sobre la canción que estás actualmente interpretando en clase:

1. Título y autor
2. Intérprete/s
3. Género: vocal/instrumental/funcional/audiovisual
4. Estilo: pop, rock, jazz, salsa,....
5. Formación del grupo: bajo, batería, guitarra, teclados, voz,...
6. Movimiento: rápido/medio/lento
7. Carácter: sensación que te desprende al escuchar la canción
8. Forma y Estructura: los temas musicales que aparecen y la forma musical completa
9. Texto: letra de la canción traducida y comentario de qué es lo que nos quiere decir.
10. Información sobre la canción y el grupo.

DESDE
EL ORIGEN
DEL HOMBRE

HASTA
LAS
PRIMERAS
CIVILIZACION
ES

PREHISTORIA

EDAD
ANTIGUA

DESDE
EL S. V

HASTA
EL S. XV

EDAD
MEDIA

RENACIMIENTO

DESDE
EL S. XVII

HASTA
LA 1ª MITAD
DEL S. XVIII

BARROCO

CLASICISMO

S. XX

DESDE
LA 1ª MITAD
DEL SIGLO XIX

HASTA
LA 2ª MITAD
DEL SIGLO XIX

ROMANTICISMO

DESDE
LAS PRIMERAS
CIVILIZACIONES

HASTA
EL S. V

DESDE
EL S. XV

HASTA
FINALES
DEL S. XVI

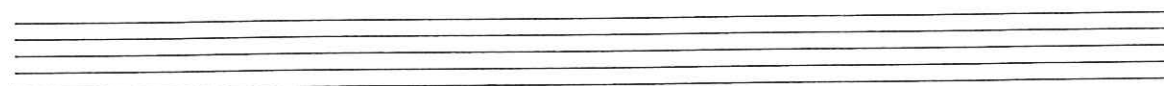
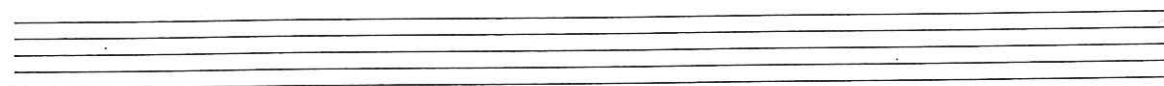
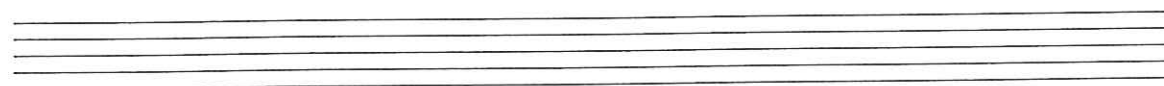
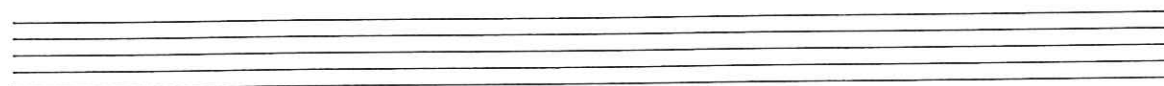
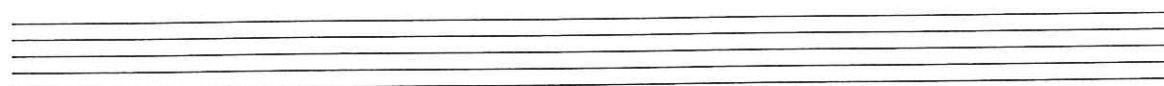
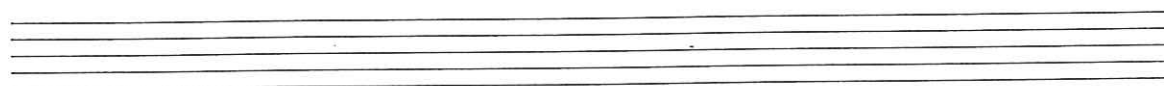
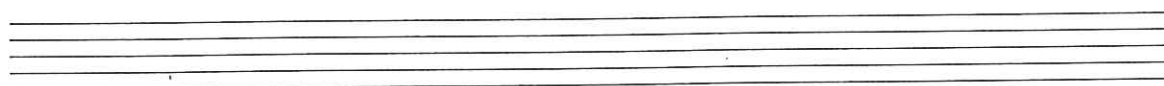
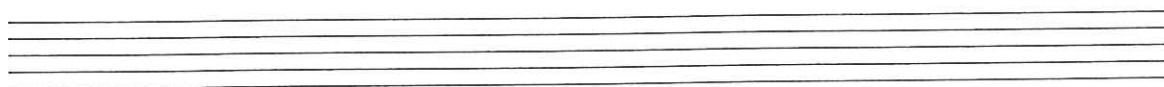
DESDE
LA 2ª MITAD
DEL SIGLO XVIII

HASTA
LA 1ª MITAD
DEL S. XIX

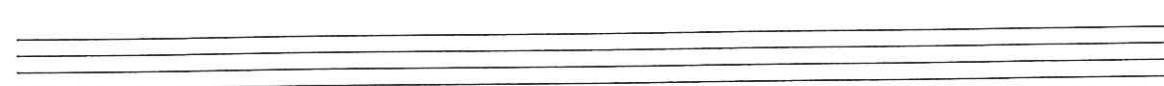
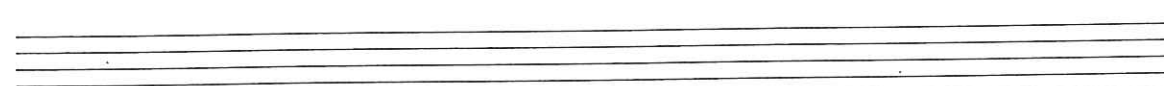
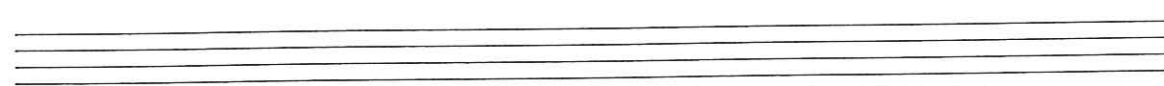
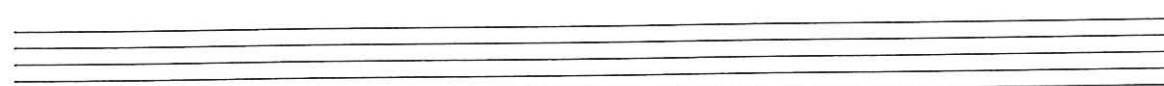
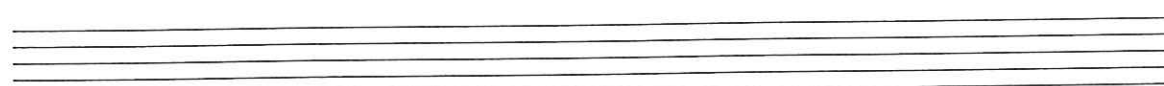
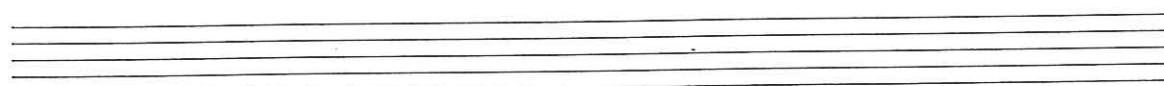
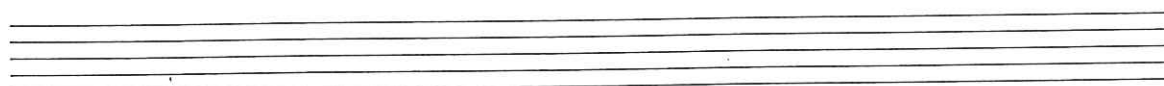
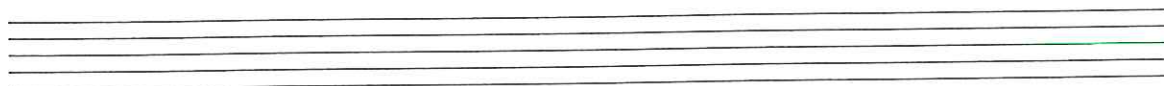
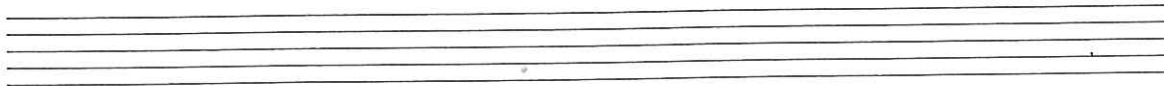
S. XX

RITMES

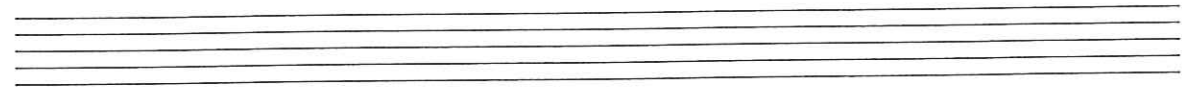
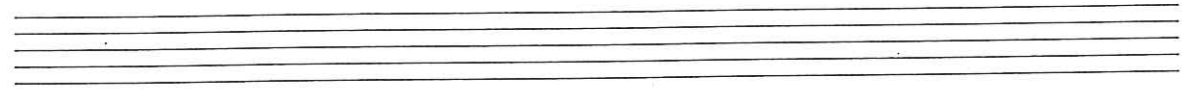
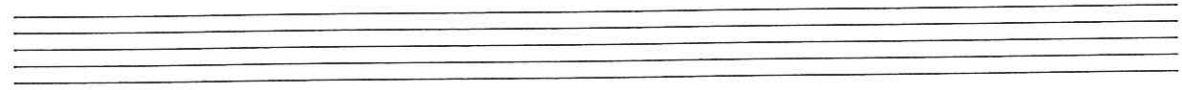
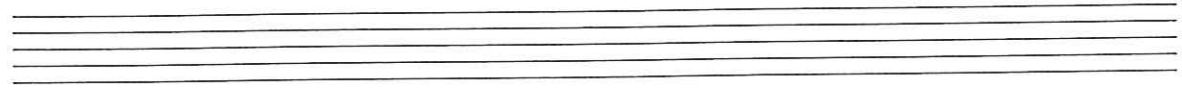
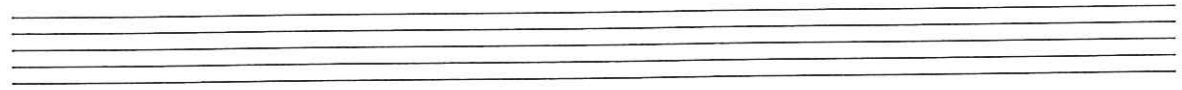
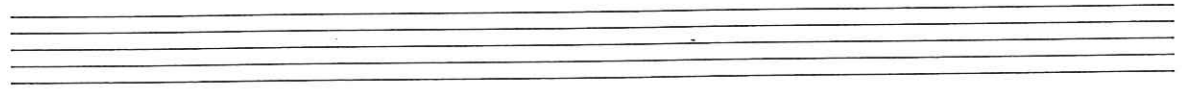
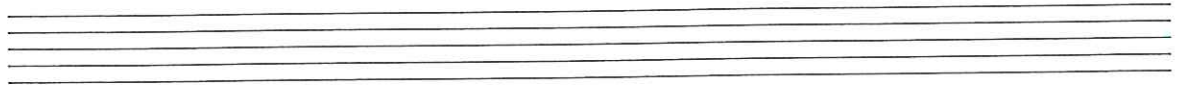
PENTAGRAMES

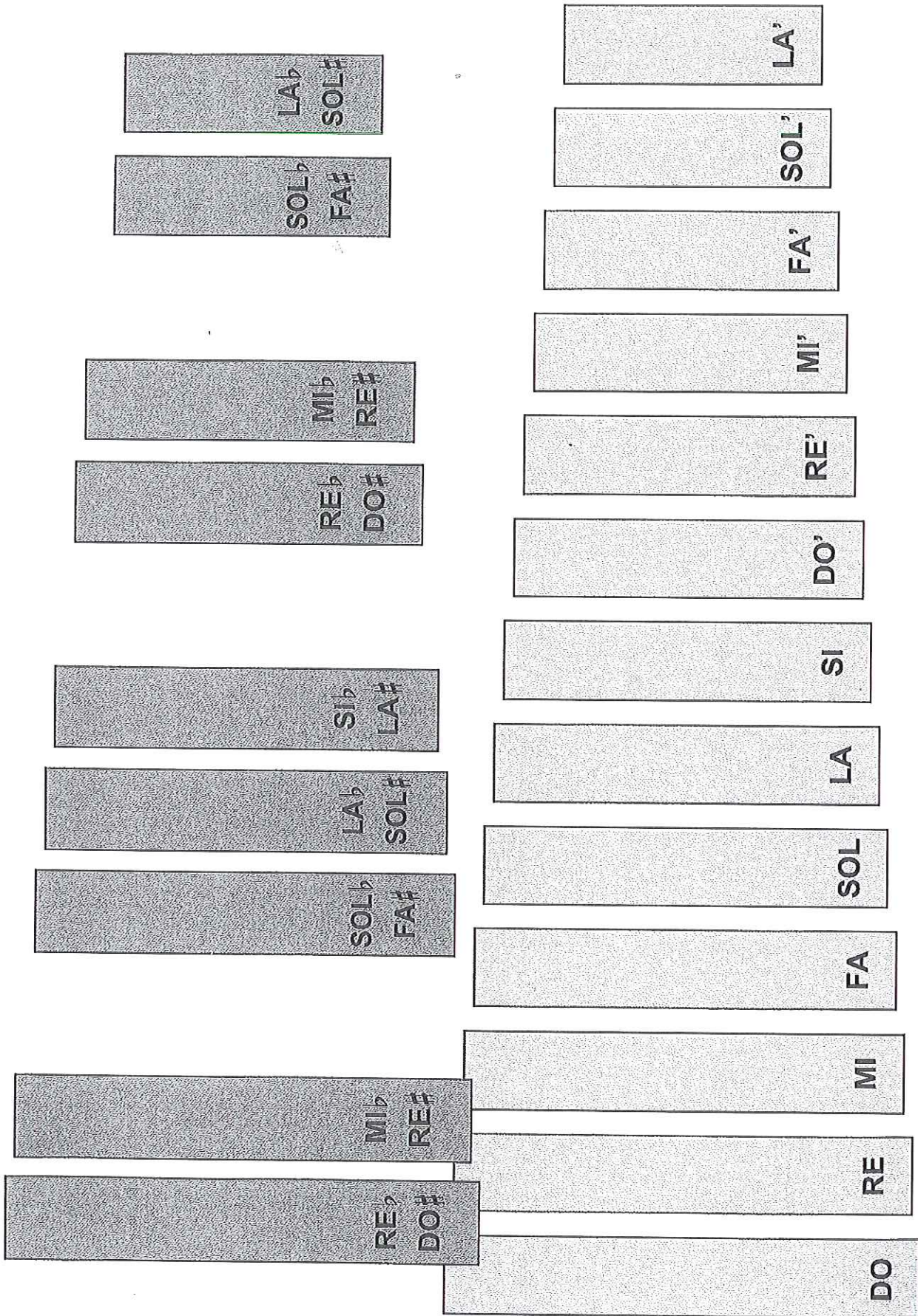

PENTAGRAMES

PENTAGRAMES

FA # SOL ^b	SOL # LA ^b	LA # SI ^b	DO # RE ^b	RE # MI ^b	FA # SOL ^b	SOL # LA ^b	LA # SI ^b
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

FA SOL LA SI DO RE MI FA SOL LA SI

Pero antes elige el instrumento que desees; aquí tienes el listado **GM** (GENERAL MIDI) que se utiliza en todos los teclados. No obstante, cada teclado tiene muchos sonidos más, que poco a poco irás conociendo.

PROG	PIANO	PROG	BAJO	PROG	MADERAS	PROG	EFFECTOS
1	Acoustic Grand	33	Acoustic	65	Soprano Sax	97	Rain
2	Bright Acoustic	34	Electric (Finger)	66	Alto Sax	98	Soundtrack
3	Electric Grand	35	Electric (Pick)	67	Tenor Sax	99	Crystal
4	Honky Tonk	36	Fretless	68	Baritone Sax	100	Atmosphere
5	Electric Piano 1	37	Slap Bass 1	69	Oboe	101	Brightness
6	Electric Piano 2	38	Slap Bass 2	70	English Horn	102	Goblins
7	Harpsichord	39	Synth Bass 1	71	Bassoon	103	Echoes
8	Clav	40	Synth Bass 2	72	Clarinet	104	Sci-Fi
	PERC. CROMATICA		CUERDAS		TUBOS		ETNICO
9	Celesta	41	Violin	73	Piccolo	105	Sitar
10	Glockenspiel	42	Viola	74	Flute	106	Banjo
11	Music Box	43	Cello	75	Recorder	107	Shamisen
12	Vibraphone	44	Contrabass	76	Pan Flute	108	Koto
13	Marimba	45	Tremolo Strings	77	Blown Bottle	109	Kalimba
14	Xylophone	46	Pizzicato Strings	78	Shakuhachi	110	Bagpipe
15	Tubular Bells	47	Orchestral Strings	79	Whistle	111	Fiddle
16	Dulcimer	48	Timpani	80	Ocarina	112	Shanai
	ORGANO		ENSAMBLE		SYNTH LIDER		PERCUSIÓN
17	Drawbar	49	Strings 1	81	Square	113	Tinkle Bell
18	Percussive	50	Strings 2	82	Sawtooth	114	Agogo
19	Rock	51	Synth Strings 1	83	Calliope	115	Steel Drums
20	Church	52	Synth Strings 2	84	Chiff	116	Wood Block
21	Reed	53	Choir Aahs	85	Charang	117	Taiko Drum
22	Accordion	54	Voice Oohs	86	Voice	118	Melodic Tom
23	Harmonica	55	Synth Voice	87	Fifths	119	Synth Drum
24	Tango Accordion	56	Orchestra Hit	88	Bass plus Lead	120	Reverse Cymbal
	GUITARRA		METALES		PADS		EFFECTOS DE SONIDO
25	Acoustic (Nylon)	57	Trumpet	89	New Age	121	Guitar Fret Noise
26	Acoustic (Steel)	58	Trombone	90	Warm	122	Breath Noise
27	Electric (Jazz)	59	Tuba	91	Polysynth	123	Seashore
28	Electric (Clean)	60	Muted Trumpet	92	Choir	124	Bird Tweet
29	Electric (Muted)	61	French Horn	93	Bowed	125	Telephone Ring
30	Overdriven	62	Brass Section	94	Metallic	126	Helicopter
31	Distortion	63	Synth Brass 1	95	Halo	127	Applause
32	Guitar Harmonica	64	Synth Brass 2	96	Sweep	128	Gunshot